

RENDŐRTISZTI FŐISKOLA

HATÁRRENDÉSZETI TANSZÉK

JUBILEUMI ÉVKÖNYV

1992 – 2007

**A RENDŐRSÉG TUDOMÁNYOS, TECHNOLÓGIAI ÉS INNOVÁCIÓS
TANÁCS
HATÁRRENDÉSZETI MUNKACSOPORT
TUDOMÁNYOS, SZAKMAI KIADVÁNYA**

Felelős kiadó:

SAMU ISTVÁN
rendőr vezérőrnagy
Rendőrség rendészeti főigazgatója
Rendőrség Tudományos, Technológiai és Innovációs Tanács,
Határrendészeti Munkacsoport elnöke

Szerkesztő:

DR. VARGA JÁNOS
rendőr alezredes
tanszékvezető főiskolai tanár

Fedélterv:
Gál Rozália

ISSN: 1786-2345

Nyomdai munkák:

Rendőrség Nyomda

Tartalomjegyzék

Előszó	1
Fórizs Sándor: Egy ciklus a Határrendészeti Tanszéken.....	5
Varga János: A Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékének tevékenysége 2005- 2007 között, fejlesztésének irányai	8
Barkó József: A Tanszék nevelési irányelveinek megvalósulása az osztályfőnökök tevékenységében.....	18
Hautzinger Zoltán: A határrendészeti tudomány szervezése.....	21
Hanuska Miklós: Tudományos Diákköri Tevékenység a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékén 2003-2007. között.....	26
Molnár Ákos: Pályázatokkal a határrendészeti tisztképzés fejlesztéséért.....	35
Kiss Lajos: Részvétel a FRONTTEX képzési programjaiban	40
Verhóczy János: A Határőrség okmányvizsgálóinak felkészítése a Rendőrtiszti Főiskolán	48
Székely Jánosné: A Határrendészeti Tanszék törzsállománya (1992–2007)	58

Előszó

A Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszéke és határrendészeti szaka 1992-ben jött létre. A jubileumi évforduló -Határőrség és a Rendőrség integrációjának előestéjén-lehetőséget adott számunkra, hogy a megtett utat áttekintsük és megfogalmazzuk jövőnkkel kapcsolatos gondolatainkat. A kötet tanulmányai azonban nem az egész időszakkal foglalkoznak, hanem csak a 10 éves jubileumi évkönyv megjelenése óta eltelt 5 évre összpontosítanak. Céljuk annak bemutatása, hogyan teljesültek a képzési célok, jutottak érvényre a Határőrség megrendelői követelményei. Megtiszteltetés számunkra, hogy a Határrendészeti Tanulmányok erre külön számot szentelt.

A tanulmányok szerzői a tanszék jelenlegi és volt oktatói, hallgatói közül kerültek ki. Szereplői azonban nemcsak az oktatói-hallgatói közösség tagjai, hanem azok is, akik a határrendészeti tisztképzés közös ügyében még szerepet vállaltak, személyes részvételükkel, vagy a feltételek biztosításával támogatták azt. Tevékenységüket pótolhatatlannak vélem és ezúton is megköszönöm.

Dr. Varga János hőr. alezredes
tanszékvezető főiskolai tanár
szerkesztő

Fórizs Sándor határőr ezredes

Egy ciklus a Határrendészeti Tanszéken

Az RTF Határrendészeti Tanszékén 2000. november 01-jétől kezdtem dolgozni, mint tanszékvezető és ezt a munkakört 2005. januárig töltöttem be, majd a Határőrség Országos Parancsnokságán lettem a Képzési Osztály vezetője.

A Főiskolára kerülést megelőzően 1994-2000 között a Kossuth Lajos Katonai Főiskola Határőr Tanszék vezetője voltam. Az akkor még lényegesen nagyobb oktatói és hallgatói létszámmal rendelkező „kossuthos” tanszék egyetemi tanári helyét hosszas mérlegelés után hagytam el és pályáztam meg a megüresedett RTF-es tanszékvezetői munkakört és a vele járó főiskolai docensi oktatói címet. Erre a lépésre az a felismerés ösztönzött, amely éppen napjainkban realizálódik, hogy a rendészeti jellegű oktatás fő helye, sodorvonala a Rendőrtiszti Főiskola és én szerettem volna ezt az intézményt megismerni, munkájában részt venni.

A Kossuth Főiskola, majd a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határőr Tanszéke törekvő, jó munkatársakat fogott össze. Hosszú időre visszatekintő, színvonalas oktatást végeztek, mely számomra is sok örömet jelentett. 1990-től kezdve, miközben egyre jelentősebben nőtt a rendészeti jellegű oktatás szükségessége, kiütközött előttem a Zrínyi ilyen irányú objektív hátránya. Az egyetem nem rendelkezett a rendészeti oktatáshoz szükséges háttér oktatói bázissal, más tanszékekkel, melyeket bevonhattunk volna ebbe a feladatba. Az iskolának nem voltak felhasználható kapcsolatai a rendészeti szervekkel és a Honvédség leépítéséből származó, érthető nehézségek olyan mértékben lekötötték, hogy érdemleges segítséget nem is lehetett várni tőle. Így az ottani tanszékot erőt meghaladó feladatok terhelték, „kis főiskolaként” működött, felvállalva számtalan egymástól eltérő profilú tantárgy oktatását.

A Rendőrtiszti Főiskolán eredményes pályázatot követően egy színvonalas, kiegyensúlyozott tanszékre kerültem. Az oktatók többsége hosszabb ideje dolgozott az intézetben, jelentős tapasztalatokkal rendelkeztek. A tanszéknek a Főiskolán belül elismert, jóra értékelt helye volt, kapcsolata a különböző szervezeti egységekkel harmonikusnak bizonyult. A képzési rendszer, a tantervek több éves tapasztalat alapján lettek kidolgozva és lényegében stabilnak bizonyultak. Azonnal ki kell emelnem, a Főiskola más tanszékei színvonalas jogi-rendészeti oktatására támaszkodtak, teljesen eltérően a korábbi munkahelyemtől. A tanszék által oktatott órakeret az összóraszámhoz viszonyítva itt alacsonyabb, annak mintegy 30 %-a volt, de mindenképpen biztosította a Határőrség által elvárt szakmai felkészítést. A tantervben szereplő 2591 órából a tanszék 794 órát tartott és ehhez kapcsolódott még a 2 x 160 óra nyári szakmai gyakorlat.

A Rendőrtiszti Főiskola valóban a rendészeti oktatás legoptimálisabb helyszínének bizonyult. Mivel sok szakmai tanszék (Határrendészeti, Vám- és Pénzügyőri, Büntetés-végrehajtási, Közbiztonsági, Katasztrófavédelmi, Bűnügyi és Gazdaságvédelmi) egy intézet keretében működik hatalmas mennyiségű felhasználható információ, könyv, újság, kapcsolat érhető el és használható fel a saját képzésben. A jogi témákat feldolgozó tanszékeken dolgozók korábbi bírói,

ügyvédi munkájukon keresztül jelentős tapasztalatot halmoztak fel. Ebben az iskolában minden rendészeti-jogi-szakmai kérdésre választ lehet találni.

Az oktatók közül igazi hajtómotornak és nélkülözhetetlen munkatársnak bizonyultak Dr. Varga János és dr. jur. Verhóczki János.

A tanszéken dolgozók színvonalas felkészültségét odaérkezésemkor két hiánypótló elméleti mű (tankönyv, jegyzet) is tükrözte:

- „Határellenőrzés az Európai Unióban”, tankönyvnek mondható több szerző által készített anyag;
- „Bevezetés a határrendészetbe” főiskolai jegyzet, készítették dr. jur. Verhóczki János és Dr. Virányi Gergely, mely kimondottan alapozó anyag a főiskolai tanulmányok kezdetéhez.

A későbbiekben is születtek említésre méltó jegyzetek, mint „A határőr járőr és a járőrszolgálat” Vájlak László úr tollából.

A stabil tananyag kidolgozást jelentősen akadályozta a Határőrség helyzetében bekövetkezett sok változás, melyeket írásos művek készítésével az állandó módosulások miatt nehezen lehetett követni.

A Határőrség, megítélésem szerint, igényt tartott az RTF színvonalas rendészeti oktatására, azt elismerte, ugyanakkor a képzésben markánsan tükröztetni kívánta az eltérő szakmai különlegességeket. Ezek közül sajátosságként a határvadász tevékenység, az esetleges csapatalkalmazás, az ehhez kapcsolódó fegyverzeti, technikai, vezetési ismeretek, módszertani fogások feldolgozása, átadása tűnt a legnehezebbnek az iskola profiljától való viszonylagos eltérés miatt.

A tanszék oktatási rendszerében mindig is nagy számú „kihelyezett” foglalkozás szerepelt. Ezek közül különösen színvonalasnak láttam a győri, a nyírbátori és a kiskunhalasi igazgatóságon tartottakat, melyeken keresztül az igazgatóságok sajátosságaiba is betekintheztek a hallgatók, illetve a helyszíneken oldhattak meg feladatokat.

A határvadász-bevetési terület oktatása erősítése érdekében beépítettünk a tematikába egy vezetési gyakorlatot, a három hallgatói évfolyam egyidejű gyakoroltatásával, éjszaka, technikai eszközök alkalmazása mellett. Itt lehetősége nyílt a résztvevőknek, ha csak gyakorlás keretében is, ismerkedni a csapaterő alkalmazásának egy lehetséges változatával.

A nyári szakmai gyakorlat idejére az I. és II. évfolyam részére háromnapos lövészetet szerveztünk Izbégre. Ez az alkalom volt az év folyamán az egyszeri lehetőség, amikor a résztvevők megismerhették a határvadász századok fegyvereit.

Összességében én úgy érzem, a tanszék folyamatosan, hatékonyan dolgozott.

A szakmai-elméleti munka és elismerés csúcsának tekintem azt a tényt, hogy a Határőrség a tanszéket kérte fel a „Schengeni Közös Kézikönyv” nemzeti

példányának elkészítésével. A kidolgozó csoport sokat és jó szinten dolgozott. A munka jelentőségét kiemeli, az Unióhoz csatlakozott tíz új tagország közül először Magyarország lett kész a nemzeti példánnyal a 2002. június 30-ai állapotnak megfelelően.

A kétkötetes többszáz-oldalas kézikönyv most is nagy hatással van rám. Meg kell említenem, Székely Jánosné közalkalmazott gépelte, aki ma is a tanszéken dolgozik és Vass Ferenc, valamint Szádvári László adjunktus urak is sokat tettek a kidolgozásért.

A tanszék eredményes munkája jelentős mértékben a Határőrség támogatásán alapult. A tanszéki könyvtár, az állandó előleg nyújtotta mozgástér, számítógépek, technikai eszközök, gépkocsi biztosítása mind-mind jelentős segítség volt. A jegyzeteket a Határőrség adta ki. Rendezvényeire, értekezleteire meghívta a tanszék képviselőit. Külföldi utakat finanszírozott, biztosította a kihelyezett foglalkozások és a szakmai gyakorlatok feltételeit, megküldte a keletkezett szakanyagokat. A Határőrség pozitív hozzáállása annál inkább kiemelkedik, minél jobban látszik, mennyire hiányzik ez a támogatás a rendőri szaktanszékeknél.

A tanszéken nagy hangsúlyt helyeztünk a külföldi kapcsolatok ápolására, a nemzetközi határrendészeti tapasztalatok gyűjtésére. Részt vettünk a Határőrség sok rendezvényén, akár mint tolmács és kíséző.

Dr. jur. Verhóczki János 2002-ben, Kiss Lajos úr 2003-ban elvégezte a Közép-európai Rendőrákadémia határrendészeti képzését. Az itt szerzett ismeretek, nem utolsósorban a nyelvtudás, későbbi külföldi munka és pályázatok alapját képezték. Kiss Lajos úr 2004-től két évet az ausztriai határrendészeti képzési központban dolgozott.

Meggyőződés, a Határrendészeti Tanszék a továbbiakban is eredményes munkát fog végezni, rendelkezik ehhez a szükséges belső feltételekkel és a megfelelő tanintézeti háttérrel.

Nehéz, felelősségteljes feladat lesz a Határőrség megszűnése utáni helyzethez igazítani a tanszék tevékenységét.

Varga János határőr alezredes

A Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékének tevékenysége 2005-2007 között, fejlesztésének irányai

A képzés

A 2005/2006. tanévet 209 hallgatóval kezdtük és 193-al fejeztük be. A nappali tagozat 25 helyére 310-en jelentkeztek. A tanszék történetében ez volt az első tanév, amikor a határőrségi megrendelés hiányában nem indult levelező képzés. A nappali tagozaton 18-an, a levelező tagozaton 35-en, a keresztévfolyamon 15-en, a határrendész szervező (tiszt) képzésben 27-en végeztek.

Befejeződött a szakon folyó - a megrendelő által finanszírozott - keresztfél éves képzés. Erre a Határőrség csupán egyszer, 2002-ben iskolázott be hallgatókat. A külső határon kialakult tiszthiány kezelésére 26 fős osztály indult. A hallgatók a „normál” levelezős felvételi rendszertől eltérő felvételi rendben, az állományilletékes parancsnok javaslatát is figyelembe véve kerültek felvételre. Közülük 15 fő tett 2006 januárjában sikeres záróvizsgát, a többiek a „normál” alsóbb levelezős évfolyamokhoz lemaradtak. Diplomát azonban csak 6 fő kapott, mert a középfokú „C” típusú nyelvvizsga követelményeit csak négyen teljesítették, illetve ketten ez alól felmentést kaptak, mert negyven évesek elmúltak ...

2006-ban a határrendészeti szakirányra 400-an jelentkeztek, közülük 2 már rendelkezett diplomával. A túljelentkezés mellett a szakirány elismertségét az is jellemzi, hogy a pályázók közül 96-an első helyen jelölték meg. Ez példanélküli, hisz az eddigiek során a felvetteknek csak 20-30%-a került ki azok közül, akik első helyen szerettek volna határőr hallgatók lenni.

2006. szeptember 01-én beindult a BSc képzés. A régi képzési rendszer kifizetése, 2009. után a Főiskolán csak két szak fog működni. A határőr tisztképzés a rendészeti igazgatási szak határrendészeti szakirányában történik. Az eddigi határrendészeti szak szakirányként való működése megfelel a magyar felsőoktatásban lezajló folyamatoknak és továbbra is biztosítottak a képzés magas színvonalának főiskolai feltételei. A Határrendészeti Tanszék kompetenciáján kívül eső tantárgyakat nagy létszámú, országosan és nemzetközileg is nagy elismertséggel rendelkező, a rendészettudományi kutatásban élenjáró tanszékek oktatják.

Az új tantárgy-, óra- és vizsgaterv az előzőhöz képest több lényeges különbséget tartalmaz. A főiskolai képzésre rendelkezésre álló 2591 tanóra 2198-ra csökkent, ugyanakkor 811 helyett 826 tartozik a határrendészeti szakirány kompetenciájába, ami a képzési idő 37,6 %-a.

Az új terv a szakmai képzés igényeit jobban szolgálja. Biztosítja a hallgatókkal való folyamatos foglalkozást, a tantárgyak tanításában nincsenek indokolatlan szünetek. A szakmai tantárgyak a képzés második felére, s főleg a 3. tanévre

összpontosulnak, így azok más tantárgycsoportok által kellően meg vannak alapozva.

A Határrendészeti Tanszék kompetenciájába tartozó szakmai tantárgyak a Határőrség megrendelői követelményeinek érvényesítésével kerültek kialakításra. A kidolgozó munka során mindvégig érvényesült a Határőrség Országos Parancsnokság Képzési Osztályának kontrollja. A tantárgyszerkezet és az egyes tantárgyak programja a szakmai főosztályok igényei szerint és a Tanszéki Tanácsadó Testület bevonásával (2 fordulós véleményezési eljárásban) újult meg.

Megszűntek a Határvédelem, a Határőrizet és a Határforgalom-ellenőrzés tantárgyak, új tantárgyként megjelent a Határellenőrzés és a Bevetési ismeretek.

A határforgalom-ellenőrzés és a határőrizet összevonására azért került sor, mert a Tanszéki Tanács, a Tanszéki Tanácsadó Testület és a szakfőosztály munkatársai egyetértettek abban, hogy célszerű a Schengeni Egyezmények tartalmának és a schengeni terminológiának megfelelő, az indokolatlan átfedéseket megszüntető, a Határőrség feladatrendszerében és szervezetében bekövetkező változásokat rugalmasan követő, egyetlen tantárgyat alkotni.

Új vonás, hogy a 6. félévben megjelenik az első tiszti beosztásra felkészítő szakmai gyakorlatra fordítható 70 tanóra. A határőrségi gazdálkodás óraszám 8-al nőtt. A képzés egészében a számonkérések száma csökkent 78-ról 64-re csökkent. A képzésben a vezetés, irányítás erősítésére kiemelt figyelmet fordítottunk. A szabadon választható tantárgyak a 6. félévben kerülnek sorra. Meghirdetésükre mindig az 5. félévben kerül sor, így jól szolgálják az első tiszti beosztásra való felkészítést is.

A tantárgyi elemzésen túli fontos tényező, hogy a határrendészeti szak évente 10 órás komplex záró gyakorlatot szervez mindhárom évfolyam részvételével. A határellenőrzés tantárgyban a hallgatók „Határrendészeti Feladat”-ot oldanak meg 74 tanórán. A többi záróvizsgatantárgy a vezetői funkciók gyakorlására a „Határrendészeti Feladat” adatbázisához csatlakozva készít fel. A gyakorlatokra való felkészülés, illetve a „Határrendészeti Feladat” megoldása a hallgatók tanórán kívüli elmélyült tanulását, oktató által irányított önképzését igényli.

A képzés feltételei jelentős mértékben fejlődtek a határrendészeti szaktanterem 2006. évi megújulásával. A schengen alapból történő határőrségi beruházások révén olyan korszerű számítástechnikai és okmányvizsgálati eszközökhöz jutottunk, amelyek rendszerbe szervezve a legkorszerűbb nemzetközi színvonalat jelentik.

A Határőrség biztosította feltételeket kihasználva a Tanszék a főiskolai lehetőségeket meghaladóan a következő programokat szervezte meg:

- Az egységes rendvédelmi alapkiképzésen belül igényelt speciális határrendészeti felkészítést.
- A nappali első évfolyam számára a nyári szakmai gyakorlat 1. hetében (2007. 23-29. között) határrendészeti komplex intézkedéstaktikai és lögyakorlatot a Soproni Oktatási Központban.
- A Kiskunhalasi Határőr Igazgatóságon és kirendeltségein vezetett foglalkozásokat a nappali első és harmadik évfolyam részére.

- Az első és második évfolyamos hallgatók nyári szakmai gyakoroltatását a kirendeltségeken és a bűnügyi felderítő szolgálatoknál 3 hét, a harmadik évfolyamos hallgatók gyakoroltatását 1 hét időtartamban az igazgatóságokon. A szakmai gyakorlatokra meghatározott feladatokat jó és kiváló szinten hajtották végre, melyet megerősít a gyakorlást vezető szakemberek írásos véleménye is.
- A csobánkai gyakorlótéren mindhárom évfolyam részvételével és a Bevetési Főosztály, Valamint a Budapesti Határőr Igazgatóság segítségével végrehajtott komplex zárógyakorlatot.

A 2007. május 03-ára tervezett Határrendészeti Napot a Tisztavetés időpontjának június 23-ra történt előre hozatala és a szorgalmi időszak lerövidítése miatt nem tudtuk végrehajtani. Tervezett új időpontja 2007. szeptember 20.

A Határrendészeti Tanszékre 43 hallgató írt szakdolgozatot. Közülük 1 dolgozat a helytelen forráskezelés miatt (plágium) nem került védésre, készítője nem lett záróvizsgára bocsátva.

2007-ben a nappali tagozaton 21 fő végzett, nyelvvizsga hiányában 1 fő nem kapott diplomát és nem lett tisztté kinevezve. A levelező tagozaton 30 fő záróvizsgázott, közülük ketten sikertelen záróvizsgát tettek. 11-en kaptak diplomát, a többiek a szükséges nyelvvizsga követelményt nem teljesítették. A bűnmegelőzési szakirányú továbbképzési szakon 7 fő végzett.

A tanév során a nappali tagozat 3 hallgatója kényszerült évismétlésre. Tanulmányaikat 2007/2008. második félévében folytatják, melynek lehetőségét a Határőrség Országos Parancsnoka a tanulmányi ösztöndíjszerződés módosításával biztosította.

A tanév szorgalmi időszakában 2 hallgató vett részt külföldi képzésben, 3 hallgató szakmai gyakorlatát külföldi intézményben töltötte le.

A hallgatói állomány létszáma a 2006/2007. tanév végén 134 fő [nappali 1.: 34 fő(ebből 3 fő a bűnügyi szakirányban); nappali 2.: 19 fő; nappali 3.: 22 fő; levelező 4.: 30 fő; levelező 3.: 29 fő.].

A záróvizsgáztatásban közreműködő külső elnökök és tagok véleménye szerint a végzett hallgatók jó szinten képesek az általános és különös szakismereteket önállóan alkalmazni, a határrendészeti tevékenységet tervezni, szervezni, vezetni és irányítani.

2006-2007-ben a Határőrség állományából 2505 fő vett részt a Schengeni Közös Kézikönyvet, ill. az azt kiváltó Határátlépési Kódexet feldolgozó egy hetes RTF-en vezetett tanfolyamon. Közöttük a Határőrség teljes tiszt állománya osztályvezető szintig bezáróan; a rendészeti szakközépiskolák és a felsőoktatási intézmények kijelölt oktatói állománya; a szolgálati csoport- és részlegvezetők, valamint a helyettesítésükre kijelölt személyek. A tanfolyamszervezést a Határőrség Országos Parancsnokságának Képzési Osztálya, az oktatást az általa felkért előadók végezték, a Tanszék felügyeleti, ellenőrzési és szervezési

részfeladatokat látott el. A Határőrség fizetett a Főiskolának a kollégiumi elhelyezésért, a tanteremért és az étkezésért.

A Tanszék a Rendőrtiszti Főiskola támogatásával pályázati úton, illetve a Határőrség támogatásával olyan korszerű számítástechnikai és digitális okmányvizsgálati eszközökhöz jutott, melyek révén nemzetközi színvonalon képes oktatni az okmányok vizsgálatát a főiskolai alapképzésben. Ennek eredményeként a Tanszék kezdeményezésére a Főiskola közbeszerzési eljárásban megpályázta 180 határőr okmányvizsgálói felkészítését. Az elnyert pályázat megvalósítása során a Tanszék által szervezett okmányvizsgálói tanfolyamot végül is 200 határőr végezte el (10x2 hétx20 fő).

A Határőrség Országos Parancsnokának 1/2006. számú, a Határőrség alapképzési (BSc) és egyetemi szintű (MSc) határőr tisztképzési rendszerének korszerűsítésére vonatkozó parancsának végrehajtására készült munkaterv alapján bizottságilag megtörtént a Rendőrtiszti Főiskola határrendészeti szakirányán folyó képzés vizsgálata is. Ennek főbb megállapításai:

- A másfél éve folyó oktatáskorszerűsítési folyamat eredményeként a Rendőrtiszti Főiskola határrendészeti szakirányának tantárgy, óra- és vizsgaterve a korszerű követelményeknek, az uniós és a schengeni normáknak megfelel. Azt is biztosítja, hogy a határrendészeti tisztképzés a szakma specifikumaihoz mért önálló arculattal rendelkezzen. A kialakított arányok illeszkednek a gyakorlati élethez.
- A vizsgálat eredményeképpen a bizottság az elmélet 37,43 %-os és a gyakorlat 62,57 %-os optimális arányára tett javaslatot.
- A Rendőrtiszti Főiskolán 2006-ban induló BSc képzés rendszere és struktúrája összhangban van a határőr tisztképzés korszerűsítésének tervszerű folyamatával. Az alapképzés programjában a Határőrség megrendelői igényei fokozottan érvényesülnek.

A tudományos kutatómunka

A tanszék a középtávú tudományos kutatási terv időarányos feladatait végrehajtotta.

A Magyar Rendészettudományi Társaság Határőr Tagozatának befogadó intézményeként részt vettünk a tagozat rendezvényeinek előkészítésében és megrendezésében. Az oktatók 3 tudományos konferencián tartottak előadást.

A Határőrség Tudományos Tanácsának munkájában Dr. Varga János alez. és dr. Verhóczki János alez. tagként vett részt. Dr. Varga János alez. a Tanács 2006. november 15-ei ülésén jelentést tett „A Rendőrtiszti Főiskolán folyó BSc és a tervezett MSc képzés helyzete” címmel, melyet a Tanács elfogadott.

A Határrendészeti Tudományos Diákkör 2006. 11. 23-án tartotta konferenciáját, ahol 7 pályamunka lett bemutatva. Közülük 6 indulhatott az OTDK-n is. Öt pályamunka szakdolgozatként, 2 évfolyamdolgozatként lett elfogadva. Hanuska Miklós örgy, mint a diákkör tevékenységét segítő oktató eredményes munkát végzett.

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián tanszékünkéről 8 hallgató vett részt, közülük Vellai István szekciójában 2., Kovács Erika 4., Verebélyi Balázs 5. helyezést ért el. Hat hallgató különdíjat kapott.

A szakon lehetővé vált a hallgatók tanszéki tudományos munkába való bevonása, a tutori és demonstrátori rendszer kialakítása. Biztosított és kellően kihasznált a tudományos konferenciákon való részvételük lehetősége. A tanév során tanszéki szervezésben több alkalommal vettek részt tudományos konferencián.

A nevelőmunka

A Főiskola 2006. február 15-én Nevelési Konferenciát rendezett, ahol Dr. Sütő Tamás hőr. vezérőrnagy „A Határőrség elvárásai a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékén végzett nevelőmunkával szemben” címmel tartott korreferátumot. A nevelési színtéren konkrétan megfogalmazott követelményeket a hallgatókkal való foglalkozás során jól tudtuk érvényesíteni.

Az oktatók a nevelési célok megvalósulását, közöttük a határőr tiszttől elvárt magatartási szabályok elsajátítását fontosnak tartják és azokat mind a tanórai, mind az azokon kívüli tevékenységük során képviselik, következetesen számon kérik. Az osztályfőnökök napi kapcsolatot tartottak az osztályokkal, a hallgatókkal való személyes foglalkozásuk szervezett és hatékony.

A hallgatók képesek elsajátítani a határőr lét és magatartás normáit. Aktívan és kezdeményezően vettek részt a közösségi, közművelődési és sport rendezvények szervezésében és lebonyolításában (pl.: Főiskolai Napok, Határőr Juniális). A határőr hallgatók alaki szemléje kiváló minősítést kapott.

A tanulmányi vándordíjat 2005-ben Vasuth Erik, 2006-ban Hegedűs Tamás hallgató nyerte el. Sajnos 2007-ben adományozására nem került sor, mert annak feltételeit egy hallgató sem tudta teljesíteni.

A fegyelmi helyzet jó, fegyelemsértés nem történt.

A működés feltételrendszere

A Tanszék költségvetése biztosítja a működés feltételrendszerét.

A Tempus pályázat egyik eredményeként 2000-ben 11 munkaállomással kialakított határrendészeti szaktanterem 11 számítógépe le lett cserélve, a tanterem a Határőrség költségén 1 100 000 Ft-ért felújításra került. Megvalósultak a Határőrségnél alkalmazott informatikai rendszerek közül a HER, a Robotzsaru, a Lotus Notes oktatásának hardver és szoftver feltételei. A HIDRA és az OZIRIS programok telepítésére az Informatikai főosztállyal egyeztetéseket folytatunk.

Saját vásárlásokkal folytattuk a tanszéki szakkönyvtár fejlesztését. A Határőrségi Tanulmányok szacikkei és különszámai jelentősen segítik az oktatók felkészülését és a hallgatók önálló tanulását. A könyvtári munkát átláthatóbbá tettük.

2006-tól az oktatómunkát hátrányosan befolyásolta, hogy az oktatóknak is havi átlagban egy 24 órás főiskolai ügyeleti szolgálatot kellett ellátni, mely után 1 pihenőnap és 2 szabadnap járt, így egyetlen szolgálat 4 napos kiesést jelentett az oktatómunkából. Ráadásul a tanórarend és a szolgálatok nem voltak összehangolva és gyakoriak voltak a szolgálatcsereik.

Együtműködés

A szak bel- és külföldi szakmai-tudományos kapcsolatrendszere jól segíti a szakon az oktatást. Folyamatos munkakapcsolatot tartunk és szorosan együttműködünk a ZMNE KLHTK Határőr Tanszékével.

Kiváló együttműködési kapcsolatokat alakítottunk ki a Soproni Oktatási Központtal. 2006-ban a központ állományát –az elmúlt évi soproni tanszéki tanulmányút viszonzásaként- tapasztalatsere látogatáson fogadtuk, s közös munkaértekezleten pontosítottuk a közös feladatokat. Okmányvizsgáló eszközöket adtunk kölcsön.

Leonardo da Vinci pályázatban elnyert mobilitási projectben tanszékünk 3-3 oktatója 1-1 hetes tanulmányúton vehetett részt 2005-ben a Német Szövetségi Rendőrség Lübecki Főiskoláján és 2006-ban a Rendőrségi Vezetési Akadémián Münsterben.

2007-ben Leonardo da Vinci pályázatban elnyert mobilitási projectben Dr. Verhóczy János alez. és Molnár Ákos őrgy. 1-1 hónapos szakmai gyakorlaton vett részt a Német Szövetségi Rendőrség Lübecki Főiskoláján, Rendőrségi Vezetési Akadémiáján Münsterben és a frankfurti repülőtéren.

Bekapcsolódtunk az Európai Rendőrtisztai Főiskolák Szervezete (CEPOL) keretében megvalósuló együttműködésbe. 2006-ban egy hetes „Europol és az Európai rendőri együttműködés” kurzuson vett részt Dr. Varga János alez. az ausztriai Traiskirchenben. Hanuska Miklós őrgy. kétszer vett részt egy hetes szemináriumokon az angliai Bramshilben. Ezek eredményeként 2007-ben próbáltuk megteremteni annak lehetőségét, hogy CEPOL szemináriumot rendezhessünk „A schengeni határellenőrzési rendszer legjobb gyakorlatának és módszereinek megosztása és terjesztése” témában. Ez végül is nem sikerült, de a jövőben még látunk rá újabb esélyt.

A szlovák társtanszékkel kialakított oktatókra és hallgatókra vonatkozó évente sorra kerülő kölcsönös szakmai gyakorlat 2005-ben és 2006-ban sikeresen végre lett hajtva, de 2007-ben elmaradt, mivel a Főiskola és a Szlovák Rendőrtisztületi Akadémia az együttműködést intézményi szintre kívánta emelni. A döntés motivációs bázisából kiemelkedett, hogy az új körülmények között a költségek pályázati forrásból biztosíthatóak.

A határrendészeti tisztképzést bemutató előadásokat tartottunk a Főiskolára látogató luxemburgi, USA, ukrán, macedón, török, indonéz delegációknak.

A Tanszék oktatói és törzsállománya

Az RTF Határrendészeti Tanszék állandó állománya 2007. június 28-án 10 fő: 6 oktató, 1 kutató, 1 gazdasági sea., 2 tmf. üi. Ez a létszám optimális esetben éppen elegendő a feladatok végrehajtására. Betegség, vagy egyéb nem előrelátható események bekövetkezése esetén a tanszék működésében feszültségek keletkeznek. Az oktatói állomány fluktuációja nagy. Ezért a közösségfejlesztésre nagy hangsúlyt fektetünk. Ezt jól példázza, hogy a 2005/2006. tanév kezdetén a határőrség vezető pszichológusa és helyettese által vezetett 2 napos csapatépítő tréninget hajtottunk végre az Ady-ligeti Tartalék Vezetési Ponton, amely célját elérte.

A Magyar Köztársaság Belügyminisztere 2005. január 31-ei hatállyal Dr. Fórizs Sándor hőr. ezredes tanszékvezető vezényletét – az Országos Parancsnokság Képzési Osztálya vezetőjének való kinevezése miatt - megszüntette. (Prof. Dr. Fórizs Sándor ezds. számára ez csak rövid kitérőt jelentett, mert még ugyanebben az évben visszakerült a Főiskolára Oktatási Főigazgató-helyettes beosztásba.) A Határőrség Országos Parancsnoka a tanszékvezetői feladatokkal - a tanszékvezető-helyettesi feladatok ellátása mellett, a tanszékvezetői beosztásra kiírt pályázat lezárultáig - 2005. február 01-ei hatállyal megbízta Dr. Varga János határőr alezredest. A pályázati eljárások során a Rektor a tanszékvezetői beosztásba Dr. Varga János, a tanszékvezető-helyettesibe Dr. Verhóczki János alezredekereket nevezte ki.

2005-ben Balla József őrgy. az Országos Parancsnokság Dokumentációs Osztályának vezetői beosztásába távozott. Sikeres pályázata alapján oktatói beosztásba érkezett Molnár Ákos szds. (aki akkor még ZMNE tanulmányait is folytatta) és Török Sándor alez.

A 2006-ban a Határőrség Országos Parancsnoka kezdeményezésére a Belügyminiszter Dr. Vajta István alez-t kutatási kiemelt főreferens munkakörbe (I/6.) a Tanszékre vezényelte. A külföldi vezényletéről visszatért Kiss Lajos alez. főiskolai docent a Határőrség Országos Parancsnoka kijelölte a FRONTEx Ügynökség Oktatási Csoportjával nemzeti képzési koordinátorként való együttműködésre, és közvetlen kapcsolattartást engedélyezett számára. Oktatói és koordinátori feladatainak együttes ellátása aránytalanul nagy leterheltséggel járt. Részt vesz a FRONTEx képzési programok szervezésében, dokumentumok kidolgozásában, szervezi és vezeti a mid-level kurzusok magyarországi végrehajtását. Molnár Ákos őrgy. eredményesen befejezte tanulmányait a ZMNE-en, egyetemi képesítést szerzett.

2007-ben Dr. Varga János alez., Török Sándor alez. és Szádvári László alez. nyugállományba vonult. Közülük Dr. Varga János alez. pályázata alapján továbbra is ellátja a tanszékvezetői beosztást. A gazdasági segédelőadói beosztásban váltás történt. Virág Róbert zls. az Országos Parancsnokság Dokumentációs Osztályán kapott beosztást. A helyébe érkezett Korda András törm. feladatát megismerte, azt jó szinten végzi, a tanszéki közösségbe sikeresen beilleszkedett.

Aktívan részt veszünk a főiskolai közéletben. Dr. Varga János alez. tagja a Szenátusnak, a Kreditátviteli Bizottságnak, titkára a Főiskolai Tanárok Tanácsának. Hanuska Miklós őrgy. a Nevelési Bizottságban dolgozott.

A Határőrség vezetői is aktívan kivették részüket a képzés feltételeinek személyes biztosításából, a képzési dokumentumok megvitatásából, a tanórák megtartásából, a záróvizsgáztatásból. Ez abban is kifejeződik, hogy 2007-ben a Rendőrtiszti Főiskola címzetes főiskolai docensei között hat határőr is szerepel: Béndek József hőr. altábornagy, a Határőrség országos parancsnoka; Samu István hőr. vezérőrnagy, a Határőrség országos parancsnok-helyettese, rendészeti főigazgató; Dávid Károly hőr. dandártábornok, az Orosházi Határőr Igazgatóság igazgatója; Szepesi István hőr. dandártábornok, a Nyírbátori Határőr Igazgatóság igazgatója; Dr. Bakondi György ny. hőr. altábornagy és Nováky Balázs ny. hőr. altábornagy. Fontos, hogy Béndek József hőr. altábornagy úr a Főiskola Társadalmi Tanácsának, Szepesi István hőr. dandártábornok úr a Főiskola Baráti Köre Elnökségének tagjaként is szerepet vállalt.

Eredményesen végezte PhD tanulmányait Dr. Verhóczy János alez. és Hanuska Miklós őrgy., pécsi egyetemi tanulmányait Barkó József őrgy.

2007-ben munka melletti, alapfokú vizsgára felkészítő angol nyelvtanfolyamon vett részt Székely Jánosné, Dr. Verhóczy János alez., Barkó József őrgy. Munka melletti szinten tartó angol nyelvtanfolyamra járt Dr. Varga János alez.

Csak úgy lehet megfelelő szintű oktatás, ha az oktatók rendelkeznek a megfelelő információkkal. Az oktatók a tantárgyaik szerinti szervekkel tartják a kapcsolatot. A munkarendben biztosított, hogy az oktatók havonta 1-1 napot az Országos Parancsnokságon illetve a Budapesti Határőr Igazgatóságon töltsenek. A lehetőségek szerint ezt összekötik az országos parancsnoksági személyi állománygyűlésen való részvétellel. Ezen túl az oktatói állomány 2005-ben a Győri Határőr Igazgatóságon és a Soproni Oktatási Központban, 2006-ban a kiskunhalasi és az orosházi, 2007-ben a nyírbátori igazgatóságokon vettek részt egy hetes tanulmányúton. Ezen túl az oktatók évente egyhetes szakmai gyakorlatokat is végrehajtottak határrendészeti kirendeltségeken, illetve bűnügyi felderítő szolgálatoknál.

A 2007/2008. tanév előkészítése

A következő tanévben a Határőrség a rendészet igazgatási szak határrendészeti szakirányára a nappali tagozaton 20 fő felvételére és képzésére nyújtott be megrendelői igényt. A pályázati felhívásra 316-an jelentkeztek és 18-an nyertek felvételt. A levelező tagozaton továbbra sem indul új osztály és szünetel a határrendész szervező (tiszt) képzés.

Hallgatói állomány létszáma a 2007/2008. tanévben a nappali tagozaton 71 fő (1. évfolyam 18 fő, 2. évfolyam 34 fő (ebből 3 a bűnügyi szakirányban), 3. évfolyam 19 fő).

Levelező tagozaton: 29 fő (1. évfolyam -, 2. évfolyam -, 3. évfolyam -fő, 4. évfolyam 29 fő). Összesen 100 fő.

A Tanszék fejlesztésének irányai

1. A Tanszék továbbra is kiemelt feladatként kezeli a Határőrség megrendelői követelményeinek teljesítését, a határőr sajátosságok, érdekek és értékek érvényre juttatását. A jogi környezetet folyamatosan figyelemmel kíséri és a változásokat az oktatásban tükrözteti. Oktatja a vonatkozó EU jogszabályokat, és korszerűsíti az ismerethordozókat. Folytatja a BSc képzést, kidolgozza az MSc képzés dokumentumait és ismerethordozóit, előkészíti a képzés beindítását. Folytatja speciális témák kutatását (terrorizmus elleni küzdelem; védett növények és állatok csempészésének megakadályozása), kidolgozását és oktatásba való bevezetését. Szoros kapcsolatot tart az Országos Parancsnoksággal, az igazgatóságokkal, a helyi szervekkel. Figyelembe vesszük, hogy a 2006. évet értékelő és a 2007. év feladatait meghatározó értekezleten a Határőrség Országos Parancsnoka meghatározta a vezetői képességek fejlesztésének fő irányait:
 - Stratégiai gondolkodás, új iránti fogékonyság.
 - Többirányú folyamatok egyidejű átfogásának képessége.
 - Változó körülmények, helyzetek felismerése, elemzése, rugalmas reagálás.
 - Vezetői önállóság, határozott döntési és felelősségvállalási készség.
 - Minőség központú, teljesítmény centrikus megítélés.
 - Menedzsertípusú irányítás, projektalapú integrikus szemlélet.
 - Széleskörű együttműködési készség, szakmai nyitottság.
 - Az állomány megnyerésének, mozgósításának humánképessége, megfelelő kommunikációs tevékenység.
2. A Határőrség és a Rendőrség integrációjából adódó tanszéki feladatok végrehajtása. A határrendészeti tisztképzés korszerűsítésével összefüggő feladatok végzése. Szoros együttműködés és közös tevékenység kialakítása a ZMNE KHTK Határőr Tanszékkel. A Határőrség és a Rendőrség integrációjával összefüggő újabb képzési korrekcióval kapcsolatos helyzet:
 - A Rendőrtiszti Főiskolával előzetesen végrehajtott pontosítások szerint a Főiskola Szenátusának hatáskörében végrehajtható.
 - Amennyiben az integráció 2008. január 01-ére megtörténik, az új képzési dokumentumok 2008. szeptember 01-jén hatályba léphetnek.
 - Pontos kidolgozására az integráció utáni jogi helyzet birtokában, a cél-, feladat-, szervezet- és tevékenységrendszer szabatos ismerete alapján kerülhet sor.
 - 3 tantárgy esetében biztosan szükséges névváltoztatás: Határőrségi humán erőforrás-gazdálkodás, Határőrségi gazdálkodás, Határőrségi bűnügyi felderítési ismeretek. Ezek a tantárgyak várhatóan az integráció után is tartalmaznak olyan speciális ismereteket, amelyek indokolják más megnevezés alatt való oktatásukat.
 - A többi tantárgy esetén – Határőrizet történet, Határrendészeti általános ismeretek, Határrendészeti igazgatás, Határellenőrzés, Bevetési

ismeretek, Szabadon választott szakmai ismeretek- névváltoztatás jelenleg nem indokolt, tartalmának megújítása szükséges és lehetséges.

- A képzési korrekció nem maradhat a tanszék és a határrendészeti szakirány körében, hanem – az integráció által indokolt mértékben – a rendőri tanszékekre és szakokra, szakirányokra is ki kell terjednie.
- Ez a korrekciós folyamat képes befogadni azokat a célokat, feladatokat és szervezeti intézkedéseket is, amelyek a határrendészeti tisztképzés Rendőrtiszti Főiskolára való összpontosításával kapcsolatosak.

3. Az akkreditációs eljárásra való felkészülés.
4. A bolognai folyamat jegyében 2008-ban beindulhat az MSc képzés. A szakindítási kérelem be lett nyújtva, a képzési dokumentumok kidolgozása folyamatban van. 2011-ben megkezdődhet a doktori képzés.
5. A Tanszék középtávú tudományos kutatási tervéből adódó feladatok időarányos végzése. Részvétel a határőrségi és főiskolai tudományos, kutató és kidolgozó feladatok végrehajtásában. A demonstrátori rendszer meghonosítása.
6. Az RTF Foglalkoztatási Követelményrendszere érvényesítéséhez szükséges tanszéki feltételek biztosítása, a követelmények számonkérése.
7. A Tanszék főiskolai, határőrségi, felsőoktatási és nemzetközi együttműködési rendszerének fejlesztése.
8. A hallgatók személyzeti, pénzügyi, elhelyezési, ruházati, utazási és más járandóságainak szervezett, folyamatos biztosítása.

Barkó József határőr őrnagy

A Tanszék nevelési irányelveinek megvalósulása az osztályfőnökök tevékenységében

Írásomat kezdhethetném Janikovszky Éva egyik ismert könyvének címével: Vajon kire ütött ez a gyerek? Itt álljunk is meg, mert már egyből szét kell választani a dolgokat. Vajon gyerekről van szó, amikor rendőrtiszti főiskolai hallgatóról beszélünk vagy esetleg egy formálódó személyiséggel rendelkező fiatal felnőttéről. Nehéz eldönteni, hisz viselkedésük, gondolkodásmódjuk, az életről alkotott felfogásuk – tisztelet a kivételnek - bizony még messze áll az élettapasztalattal, szakmai múlttal rendelkező rendvédelmi szerv tisztjétől.

A Tanszék oktatóinak, de elsősorban az osztályfőnököknek jut az a szerep, hogy a civil életből, a civil környezetből érkezett fiatalokat felkészítsék a szigorú hierarchiára épülő, jogszabályok által szabályozott munkakörök betöltésére. A Határőrségnél pályakezdőként elhelyezkedő tisztek nagy többsége alacsonyabb vezetői beosztásban kezdtek, kezdik meg hivatásos karrierjüket, így kiemelten fontos feladat jut az oktatói gárdának, hogy a hallgatónak olyan példamutató, követhető és erre építkező vezetői viselkedési normákat közvetítsenek, amelyek mind szakmailag, mind emberileg felkészítik őt a rendvédelmi teendők végzésére.

A Tanszék működése során először lát és kap a hallgató olyan impulzust, hogy hogyan is működik egy rendészeti szerv és annak vezetése. Az utasítás kiadása, illetve a meghatározott feladatok ellenőrzése a vezető részéről, a feladat végrehajtása a beosztott részéről. Folyamatosan figyelniünk kell magunkra, hiszen a hallgató a mi viselkedésünkből, a mi kommunikációnkból kezdi el kialakítani a maga elképzelését egy rendészeti szervnél dolgozó hivatásos tiszt magatartási és viselkedési szabályairól.

Az alábbiakban összefoglalom tapasztalatomat. Írtam az osztályomban lévő hallgatókkal egy esszét, hogy ki hogyan képzelel el a rövid-, a közép és a hosszú távú céljait, illetve mutassák be a jövőképeket a szakmában és a magánéletben, továbbá mi a véleményük az osztályfőnöki munkáról, miben látják ennek fontosságát, szükségesnek ítélik-e meg egy rendvédelmi főiskolán.

Érdekes megállapításra jutottam. Senki nem tudta, hogy ha kikerül a főiskoláról a szakmai élete, munkája hogyan fog alakulni. Sejtéseik voltak, de konkrétum az nem. Honnan is lehetne, hiszen a civil életből, szinte a középiskolai padból ültek át a főiskolai padba. Legtöbbjénél a fiatal felnőttkori kivagyiság, akaratosság, dominanciaharc volt tapasztalható, ami a rendvédelmi szervnél lévő hierarchiában, csoportban nem megengedett és követhető magatartási norma. Elmondhatom, hogy ezzel az osztállyal 2,5 év után ott tartok, hogy a fiatalkori vehemenciát jelentős mértékben sikerült a szocializáció, a megfontoltság, a felelősségtudat, a szakmai körütekintés irányába eltolni.

Az osztályomban az elmúlt fél év során ellentétek alakultak ki, amely közül néhány komolyabb nézeteltérésig fajult. E konfliktusok megoldásában van

jelentős szerepe az osztályfőnöknek. Már egy kötetlenebb osztályfőnöki óra után lehetett érezni, hogy a felgyülemlett feszültség oldódott, a „gőzt” a hallgatók kiengedték. Sajnos nem lehet a téma mellett csak úgy elmenni, hiszen a hallgatóban jelenleg van egy nagyfokú elbizonytalanodás a jövőképet illetően, ami miatt ingerültebben reagál kisebb nézeteltérésekre is. Az integráció.

Ezt nekünk osztályfőnököknek, a Tanszék oktatóival közösen kell kezelni, amit többé-kevésbé sikerül is. A hallgatókat elsősorban a tanulás intenzitása felé kell tolnunk, hogy a majdani szakterületüket meghatározó tantárgyakból minél jobb eredmények szülessenek, hiszen az itt szerzett tudással felvértezve sokkal jobban tudnak majd a gyakorlati életben építkezni, helytállni.

Kérdésként merül fel, vajon én, - mint osztályfőnök – mivel tudom ezeket a fiatalokat motiválni a jobb eredmények elérésére?

Ha őszintén elmondom, hogy a saját tapasztalataim alapján miért is van erre a tudásra szükségük, ennek hiánya milyen problémákkal, milyen veszélyekkel jár majdani munkavégzésük során. Miért van szükség a nyelvtanulásra, a nyelvtudásra, és annak milyen módon tudják majd hasznát venni. Ezt meg kell velük értetni! De ehhez hitelesnek kell lennem, hitelesnek a szakterületem kiváló művelőjeként és hitelesnek annak elismertjeként. Mert a hallgató megérzi, ha az oktató nem ért a szakterületéhez, ha csak mellébeszél.

Egy másik gond, ami az osztályfőnököknek komoly fejtörést okoz a bejáró (budapesti) és a kollégiumban lakó hallgatók közötti eltérés. A bejáró hallgató a kötelező órátartás után egyből siet elhagyni a főiskola területét, így kivonja magát az egyes közösségépítő programokból. Ezzel kollegámnak kellett szembesülnie, mivel osztályának negyede bejáró. Mégis hogyan tudja azt elérni az osztályfőnök, hogy ha nem is mindenki, de legalább az osztály 90%-a megjelenjen, és aktívan részt vegyen a közös programokon (Pl. múzeum-, mozi-, színházlátogatás, kirándulás, egyéb szórakozási tevékenységek)?

Egyrészt az osztályfőnök személyének kisugárzása, szimpátiateremtő képessége, a program érdekessége, másrészt a hallgató motiválhatósága. Ez viszont sajnos szintén sarkalatos probléma. Mivel eltérő környezetből érkeznek a hallgatók, így nem mindenkinek egyforma az igénye a programokat illetően. Sok múlik azon, hogy a hallgatót, a főiskola megkezdését követően a leendő osztályfőnök megismerje és a helyes rendvédelmi területi szocializáció, hivatástudat, a csapatszellem irányába terelje, hiszen ezek a tulajdonságok meghatározói a szakmának. Fokozatosan el kell érnie az osztályfőnöknek, hogy a kellő távolságtartás és tekintély megőrzése mellett a hallgatók merjék megosztani a problémáikat.

A fentiek alapján látható, hogy a hallgatónak szüksége van az osztályfőnökre főiskolai tanulmányai során. De figyelembe kell venni, hogy az osztályfőnöki szerepkör elvállalása lehetőleg önkéntes alapon működjön, - mint ahogy az 5/2000. sz. főigazgatói intézkedés mellékletében is szerepel - és csak olyan ember töltsen be, aki valóban rendelkezik a fent leírt, valamint az intézkedésben megjelölt tulajdonságokkal. Véleményem szerint minden tanítási év végén kérdezzük meg a hallgatótól, hogy az osztályfőnök valóban ellátta ezt a szerepet, és véleményük szerint alkalmas-e erre a feladatra, mert egy kiemelkedő pedagógiai és

problémamegoldó képességekkel rendelkező osztályfőnök bizony meghatározó tud lenni a hivatásos pályafutását kezdő fiatalember szakmai szemléletének kialakításánál. Továbbá vissza kellene állítani az „osztályfőnöki” (hivatásos többletfeladat ellátása) pótlék illetménykiegészítést, mivel az osztályfőnök munkaidőn túli tevékenységét, melyet ezzel összefüggésben tölt el szabadidejéből, valamilyen formában részére kompenzálni kellene.

Ha pozitív benyomással távozik majd a főiskoláról a kibocsátott tiszt és későbbiek során problémája adódik a szakmai területen, akkor akarjon és merjen volt oktatóihoz fordulni segítségért. Ez vonatkozik arra is, ha magánéletében kerül olyan gondba vagy válságba, akkor legyen egy olyan személy – pl. a volt osztályfőnöke -, akihez bizalommal fordulhat, mivel segítségére volt anno a főiskolai évei alatt is, és úgy érzi, hogy ez az ember tárgyilagos, ennek az embernek van szava, ez az ember tud tanácsot adni és jó tanácsot ad.

A szakmai pályafutásom során mind a rendőrségnél, mind a határőrségnél voltak olyan vezetőim, akik meghatározó és példaértékű szakmai hozzáértés mellett kiváló pedagógiai érzéssel rendelkeztek és így iránytűként szolgáltak a vezetői példaképről, amit mint osztályfőnök, vagy mint szakoktató a hallgatónak adom át.

Hautzinger Zoltán határőr alezredes

A határrendészeti tudomány szervezése

Bevezetés helyett – a rendészettudomány és határrendészet-tudomány

Bár a rendészet és a rendészettudomány – főleg az elmúlt egy évszázad alatt – könyvtárnyi irodalommal gazdagította a magyar társadalomtudományt, annak intézményes keretek közötti művelése mind a mai napig nem fejlődött ki teljesen. Elég csak a fenti diszciplínát – a régebbi gyökerekre visszapillantó – hadtudománnyal összehasonlítani. A két tudományterület kutatásának és oktatásának lehetőségei még a rendészettudomány utóbbi évtizedben tapasztalt előtérbe kerülése ellenére sincsenek azonos szinten. A hadtudomány már az egyetemi képzés terén megjelenik, művelése önálló doktori iskolákban lehetséges, nem beszélve a Magyar Hadtudományi Társaságról, amely külön folyóiratot biztosít az e tárgyban kutatók nézeteinek megfogalmazására, esetleges ütköztetésére. Nos a tudományos önszerveződés és a folyóirat tekintetében a rendészettudomány művelőinek sem lehet hiányérzete. A tudományos társaságok között fiatalnak számító Magyar Rendészettudományi Társaság és befogadó intézménye, a Rendőrtiszti Főiskola által gondozott Magyar Rendészet címmel negyedévente kiadott tudományos lap hasonló missziót tölt be. Mindezek ellenére még mind a mai napig vitatott egy egységes rendészettudományi felsőoktatási intézmény akkreditálásának és felállításának szükségessége és létjogosultsága, még annak ellenére is, hogy a rendészettudomány legitimitását a Magyar Tudományos Akadémia eldöntötte azzal, hogy annak IX. osztálya határozatban mondta ki, hogy a rendészet tárgykörében megjelent és disszertációként benyújtott értekezéseket befogadja.¹ A magunk részéről e vitát gazdagítani jelen írásban nem kívánjuk, de azt mindenképpen fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy e disputa mögött talán az is állhat, hogy a rendészettudomány fogalmi elemeinek tételes és kategorikus meghatározása még várat magára. Hiszen mi is a rendészettudomány? Mi tartozik e kategóriába? Homogén vagy heterogén (interdiszciplináris) tudományról van szó? Hol húzódik a határ a rendészet és a rendvédelem között? Megkülönböztethető-e a rendészettudomány a rendőrtudománytól? Mint a fentiekben látjuk sok a kérdés, de a rendészettudomány jeles képviselői mind azon fáradoznak, hogy tisztuljon a kép, és élesebb vonalak kerüljenek meghatározásra.²

Talán meglepő, de hasonló problémák a határrendészet tekintetében nem merültek fel. Ennek oka, hogy a határrendészet egy olyan sajátos formája a rendészeti igazgatásnak, amelynek gyakorlata még a több mint félévszázadon keresztül katonai szervezési elvek szerint felépülő és működő Határőrség esetében sem volt kérdés. Az államhatár rendjével kapcsolatos rendészeti igazgatási

¹ Vö. Szabó András: A rendészettudomány meghatározása és értelmezése. Rendvédelmi Füzetek 2004. 2. sz. 8. o.

² A rendészettudomány elvi tételeitől többek között lásd: Finszter Géza: A rendészet elmélete. KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Könyvkiadó. Budapest, 2003.

Szikinger István: Rendőrség a demokratikus jogállamban. Sík Kiadó. Budapest, 1998.

Virányi Gergely: Gondolatok a rendészettudományhoz. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények I. 2004. 34-68. o.

Katona Géza: A rendészet evolúciója Magyarországon 1945-2006. Magyar Rendészet 2006. 4. sz. 8-17. o.

Salgó László – Tóth László: Rendészet a jogállamban. Magyar Rendészet 2004. 1. sz. 3-20. o.

feladatokat – úm. a határforgalom ellenőrzését, avagy a határrend fenntartását – még a határőr szervezetre vonatkozó legfőbb jogi szabályzók is elkülönítették a katonai szakzsargonnal élve támadó jellegű határőrizettől vagy határvédelemtől. Így a határrendészet még a fegyveres erőként deklarált Határőrség esetében is sajátos feladatrendszert jelentett, legfőbb sarokpontjai az e területre vonatkozó legelső jogszabálytól kezdve kimunkálásra kerültek.³

Mindezek mellett a határrendészet önálló képzése már jó ideje jelen van a katonai és a rendészeti felsőoktatásban, amelynek legfontosabb központjává a másfél évtizedes fennállását ünneplő, és a határrendészeti képzést a Rendőrtiszti Főiskolán integráló Határrendészeti Tanszék vált, és amely egyúttal a Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozatának befogadó intézménye is.

A Magyar Rendészettudományi Társaság

A Magyar Rendészettudományi Társaság 2004. május 24-én azzal a céllal jött létre, hogy:

- fejlessze a rendészettudománnyal és a rendészettel kapcsolatos tudományos ismereteket;
- összefogja a rendészettel összefüggő és más kapcsolódó szakterületek iránt érdeklődő, azokkal tudományos igénnyel foglalkozó vagy foglalkozni kívánó személyeket;
- megfelelő fórumot biztosítson tagságának ismereteinek bővítésére, kutatásaik segítésére, szakmai eredményeik terjesztésére, publikálására;
- felkutassa és ápolja a magyar rendészettudományi élet hagyományait, erősítse a szakmai egység és az együvé tartozás érzését.⁴

A Magyar Rendészettudományi Társaság felelősségteljes operatív irányítással,⁵ tudományos fórumok rendezésével, a rendészettudomány művelőinek elismerésével valósítja meg céljait. Az alapítók a társaság nevében szereplő „rendészet” szót a legszélesebb értelmezés szerint fogják fel, kiterjesztik a közrenddel és a közbiztonsággal kapcsolatos állami, önkormányzati, társadalmi, vállalkozói és állampolgári tevékenységek és magatartások összességére.⁶ Ennek eleget téve a társaságban számos tagozat alakult, köztük a határrendészeti szakterület iránt érdeklődők részére a Határrendészeti Tagozat.

³ A határrendészet meghatározásával kapcsolatban lásd még: Beregnyei József: Rendvédelem, rendészet értelmezése, viszonya és kapcsolata a Határőrséghez. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények I. 2004. 27 – 33. o.

Kovács Gábor: A rendészet, határrendészet értelmezése a határőrségi csapaterő feladat és tevékenységrendszerében. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények I. 2004. 27 – 33. o. 90-99. o.

⁴ Vö. A Magyar Rendészettudományi Társaság Alapszabályzata. Letölthető: www.rendeszet.hu

⁵ A Magyar Rendészettudományi Társaság elnöke Korinek László akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, főtítkára Janza Frigyes ny. rendőr dandártábornok, titkára Sallai János ny. határőr alezredes.

⁶ Vö. Janza Frigyes: A Magyar rendészettudományi Társaság megalakulásának előzményei, a Társaság szervezeti és működési célja. Határrendészeti Tanulmányok. 2004. 2. sz. 11. o.

A Határrendészeti Tagozat

A tagozatról általában

A Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata 2004. október 29-én Pécsen, ötvenegy fő részvételével tartotta alakuló gyűlését. A helyszín megválasztása nem volt véletlen, mivel a rendezvénynek otthont adó Pécsi Határőr Igazgatóságon – igaz a Magyar Hadtudományi Társaság keretében – már azt megelőzően is élénk tudományszervezői munka folyt, amelynek eredményeként már több tudományos konferencia, szimpózium és ülés került megtartására. Szintén e határőr tudományos műhelyhez köthető – a rendvédelmi szervek körében országosan egyedülálló módon – egy önálló tudományos periodika-sorozat⁷ szerkesztése, kiadása és országos szintű térítésmentes terjesztése is.

Az alakuló közgyűlésen elfogadott ügyrend szerint a Határrendészeti Tagozat a Magyar Rendészettudományi Társaság önkormányzattal rendelkező testületi szerve, rendeltetése a rendészettel és a rendészettudománnyal, különösen az európai követelményeknek is eleget tevő, korszerű határrendészet elméletével és gyakorlatával, valamint a Határőrség modernizálásával közvetlenül vagy közvetve összefüggő valamennyi ismeret tudományos kutatása, rendszerbe foglalása, fejlesztése és hasznosítása.⁸

A Határrendészeti Tagozat első elnöke a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tagozatának alapító tanszékvezetője, Virányi Gergely, titkára a tanszék korábbi hallgatója, Hautzinger Zoltán. A tagozat általános megítélésének színvonalát jelzi, hogy annak létszáma fokozatosan növekedett, tagsága folyamatosan meghaladta a társaság létszámának tizenöt százalékát. További elismerésként könyvelhető, hogy tagságában nemcsak határőrök vannak, hanem más fegyveres szervek és polgári tudományos műhelyek is képviseltetik magukat, így a Magyar Rendészettudományi Társaság elnöke és titkára is.

A tagozat legfőbb szerve a tagozat-gyűlés, az operatív tevékenységért pedig az elnökség felel.⁹

A tagozat-gyűlést – amelyen a tagozat minden aktív tagja részt vehet – évente legalább egyszer össze kell hívni. Hatásköre és feladata:

- az ügyrend jóváhagyása, módosítása,
- a tagozat elnökségének megválasztása,
- a tagozaton belül szakosztályok és önálló szakcsoport létrehozása,
- a szakosztályok ügyrendjeivel kapcsolatos egyetértési jog gyakorlása,
- a társaság alapszabályában meghatározottak teljesítése.¹⁰

⁷ A Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja gondozásában évről évre kiadásra kerülő Pécsi Határőr Tudományos Közlemények (ISSN 1589-1674) első száma 2002-ben jelent meg. A kötetsorozat a 2007. évben már a nyolcadik számnál tart, rendszerint a fenti szakcsoport által rendezett tudományos fórumok szerkesztett anyagát tartalmazza. Felelős kiadója Zámbo Péter határőr ezredes, szerkesztője Hautzinger Zoltán határőr alezredes. További információ: www.pecshor.hu

⁸ Vö. Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendész Tagozata Ügyrendje (továbbiakban: Ügyrend) 1. § 1-2. pont

⁹ Az elnökség kezdetben hat főt számlált, amelynek a tagozatelnökön és -titkáron kívül tagja volt Bendes Győző határőr dandártábornok, Ritecz György határőr alezredes, Verhóczki János határőr alezredes és Zámbo Péter határőr ezredes. Ennek az elnökségnek a mandátuma a 2007. év végén lejárt, így a tagozat – létszámának újbóli pontosítását követően – tisztújító közgyűlésen elnököt, titkárt és új elnökséget kell majd választania.

¹⁰ Vö. Ügyrend 4. § 1-2. pont

A tagozat tevékenységéről

A tagozat-gyűlésen a tagság megtárgyalja a tagozat előző évi tevékenységét, és elfogadja a következő időszakra – egy naptári évre – vonatkozó munkatervét. A tagozat ugyanakkor eddig nem élt a szakosztályok és szakcsoportok szervezésének a lehetőségével. Tudományszervezői munkáját egységesen, a tagozat elnökségén keresztül valósította meg, és valósítja meg napjainkban is.

A tagozat eddigi három éves működése során számos tudományos rendezvényt szervezett, amelyek egyfelől nemcsak a szűkebb értelemben vett határőrségi kérdésekre keresték a választ, másfelől kivétel nélkül kedvező visszhangot váltottak ki. Ezek köréből – a teljesség igénye nélkül – kiemelendő

- a Budapesti Határőr Igazgatóságon a „Magyar Köztársaság határőrsége a schengeni követelmények körében” címmel 2005. április 26-án megtartott nemzetközi tudományos és szakmai konferencia,
- a Nagykanizsai Határőr Igazgatóságon „Európai biztonság – Schengen térség – Határrendészet. Új kihívások a XXI. század elején” címmel 2005. április 29-én, valamint a 2005. december 9-én „Bűnmegelőzési Projekt 2005” címmel, illetve 2006. március 22-én a Magyar Hadtudományi Társaság „Nemzetközi együttműködés-Schengen térség-határrendészet a Hágai Programtükreben” címmel megrendezett nemzetközi konferencia,
- a Rendőrtiszti Főiskolán 2006. február 26-án „Rendészet-határrendészet-Határőrség” című műhelytanácskozás, valamint 2007. január 02-án – a társaság Bűnügyi Tagozatával közösen – „A Rendőrség és a Határőrség a nemzetközi rendőri együttműködésben” címmel szervezett tudományos konferencia, továbbá
- a Pécsi Határőr Igazgatóságon a Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztálya Pécsi Szakcsoportjával együttműködve 2005. június 22-én „Határőrség a minőség útján” címmel, 2005. október 28-án „Fiatalok felkészítése a rendvédelemre” címmel, 2006. június 22-én „Határellenőrzés a veszélyhelyzetek tükrében” címmel és 2007. június 21-én „Határőrség és rendőrség – az integrált rendvédelem” címmel megtartott tudományos fórumok.

A fenti rendezvényeken számos, jelentős szakmai és tudományos munkássággal rendelkező személy szólalt fel. A fórumok tudományos értékét általában írásban is megörökítették, amelyek forrása a Határőrség Tudományos Tanácsa gondozásában megjelenő Határrendészeti Tanulmányok, illetve – a pécsi rendezvények esetében – a már korábban említett Pécsi Határőr Tudományos Közlemények. A Budapesti Határőr Igazgatóságon megrendezett konferencia esetében pedig a rendezvénnel azonos című kiadvány és elektronikus háttéranyag jelent meg.¹¹

Befejezés helyett – a határrendészeti tudomány szervezésének jövője

A rendvédelmi integráció következtében kialakult bizonytalanság, valamint a nyugállományba vonulás szabályainak az egyénekre vonatkozóan várható kedvezőtlen módosítása a Határrendészeti Tagozat tagságára is kihatott.

¹¹ HU ISBN 963 219 000 9 (szerk. Ladányi Sándor, Gerzsényi Zsolt)

Több tag kikerülve a határőr – vagy más rendvédelmi – szervezetből, nemcsak az aktív hivatásos szolgálattól távolodott el, hanem a tagozat munkájában való részvételtől is. E körülmény miatt a tagság 2005. évben regisztrált nyolcvanegy fős létszáma 2007. január közepére mindösszesen ötvenhárom főre olvadt.¹² Ezt látva látszólag fennáll a veszély, hogy a Határőrség és Rendőrség 2008. január 1-jével bekövetkező egyesülését követően a tagozat létszáma továbbcsökken. Ugyanakkor ennek bekövetkezése mégsem törvényszerű. A határrendészet továbbra is értelmezhető lesz a rendészeti igazgatáson belül, és a klasszikus határőr feladatok sem fognak eltűnni. Ennek legfőbb törvényi garanciája maga az Alkotmány, amely az új minőséget képviselő rendőrség alapvető feladataként deklarálja a határrend védelmét.¹³ Ez pedig az alkotmánymódosító törvény indokolása szerint a külső határokon magába foglalja az államhatár őrzését, de értelemszerűen nem zárja ki, hogy törvény más feladat- vagy hatáskört is megállapítson az államhatárral összefüggésben a rendőrség részére, hiszen az Alkotmány csak az alapvető feladatokat határozza meg.¹⁴

A határrendészet jövőbeli létjogosultsága nem kérdőjelezhető meg, ennél fogva a határrendészet önálló szakként vagy tárgyként való oktatása¹⁵ mellett továbbra is gondolni kell az önálló határrendészeti tudományszervezésre is. Ezt a Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata az eddigi színvonalon kész felvállalni, és őszintén reméljük, hogy a tagozat tevékenysége iránt – az eddigihez hasonlóan – nemcsak a határrendészetben dolgozók és a határrendészetet kutatók fognak érdeklődni, hanem más rendvédelmi szolgálati ágak, szervek képviselői is.

¹² A tagozat létszámát a 2006. évre befizetett tagdíjak alapján állapítottuk meg. A tényleges létszám – a tagdíjat nem fizető ún. „passzív” tagokkal együtt – ennél több, továbbra is meghaladja a nyolcvan főt.

¹³ A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 40/A § (3) bek. 2008. január 1-jétől hatályos szövege szerint a rendőrség alapvető feladata a közrend, a közbiztonság és a belső rend védelem.

¹⁴ Vö. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi törvény módosításáról szóló 2007. évi LXXXVIII. törvény általános indokolása.

¹⁵ A Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékének helyzetértékelése szerint a tanszéken minden feltétel biztosított ahhoz, hogy a rendvédelmi integrációt követően is jó színvonalú határrendészeti tisztképzés folyjon. Vö: Varga János: A határrendészeti tisztképzés evolúciója. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények VII. sz. 2007. 166. o.

Hanuska Miklós határőr őrnagy

Tudományos Diákköri Tevékenység a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékén 2003-2007. között

Tanszékünk, mint a Főiskola nyilvántartott kutatóhelye egyik alapfeladatának tekinti a tehetséges, a tudományos tevékenységre fogékony hallgatók ösztönzését képességeik kibontakoztatásában. A tanszék oktatói folyamatosan támogatják hallgatóink fejlődését, megismertetik őket a tudományos kutatás módszertanának alapvető elemeivel, követelményeivel. A Tudományos Diákköri Tevékenységet Főiskolánk szabályzóival összhangban, szerves egységben, a Határrendészeti Tudományos Diákkör keretében végezzük. Minden évben részt veszünk az intézményi konferencián, és eredményesen szereplünk a kétévente megrendezésre kerülő Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon is. Hallgatóink alkotásait az OTDK Hadtudományi szekciójában, a szekció határrendészet, illetve hadtörténelem, rendvédelem története, tagozataiban mutatjuk be.

Hallgatóink tudományos diákköri tevékenységre történő ösztönzését alapvetően két úton végezzük. Egyrészt a hallgatók által kidolgozásra kerülő évfolyamdolgozatok konzultálása során a legsikerültebb, legígéretesebb munkák alkotóit buzdítjuk dolgozatuk kiteljesítésére, másrészt kimondottan a TDK tevékenység iránt érdeklődő hallgatóknak segítünk céljaik elérésében. A Tudományos Diákköri tevékenység során megvalósuló oktatói segítséget, a dolgozatok konzultálását semmiképpen sem tekintjük egyfajta mechanikus, köteleességszerű folyamatnak. A tanár-diák kapcsolatnak egyfajta partneri szerepét célszerű érvényesíteni egy olyan tevékenységben, amelynek ugyanolyan eredménye maga a kész dolgozat és a hallgató által az alkotó tevékenység során megszerzett ismeret is.

A pedagógus szerepe ebben a kapcsolatrendszerben rendkívül jelentős. A mi felelősségünk már az alkotó folyamat kezdetén, az általunk ajánlott témák kiválasztásánál, a hallgató orientálásánál megjelenik. A választott témához kapcsolódó ismeretek megszerzése és rendszerezése a dolgozatot készítő hallgató feladata, de a konzulens segítsége itt is elengedhetetlen, hiszen a hallgatót ki kell vezetni a főiskolai képzés kereteiből, meg kell nyitni számára egy szélesebb látókör ablakát, szükség szerint a témában járatos külső szervek képviselőihez kell irányítani, esetleg új összefüggéseket kell neki megmutatni, és gyakran meg kell őt tanítani a könyvtárakban történő ismeretszerzés célszerű módszertanára is. Az ismeretek rendszerezése, a kidolgozó tevékenység a hallgató feladata, de a pedagógusnak ezt a tevékenységet is szükségszerűen irányítani, segíteni kell. Az elkészült dolgozat konferencián történő bemutatására a hallgatónak és a konzulensnek szintén együtt kell felkészülnie.

A konzulensnek, az oktatónak tehát az alkotás egész folyamatánál jelen kell lennie, támogatni, segíteni kell a tudományos dolgozatot készítő hallgatót. Ez a segítség természetesen nem a hallgató korlátozását jelenti, és semmiképpen sem azt, hogy helyette írjuk meg a dolgozatot. A hallgatónak bizony végig kell járni az alkotás sokrétű és nehéz útját, hatalmas energiákat kell mozgósítania, és sokat kell

dolgoznia egy megfelelő szintű dolgozat elkészítéséhez. A pedagógus legfontosabb feladata az alkotó folyamat kísérése, a hallgató folyamatos fejlesztése. Az elért eredmény megítélése ebből a szempontból is kettős. A hallgató a dolgozat elkészítésért fáradozik, és sikeres bemutatása után jogos elégedettséggel tekint vissza az elvégzett munkájára. Életre szóló élményt, tapasztalatot szerez, kifűjja magát és készül a következő feladatára, a záróvizsgára. A konzulens szintén sok energiát fektet a dolgozat elkészítésébe, de leginkább áttételesen, a hallgató fejlesztésén keresztül.

Amikor a dolgozat elkészül, akkor a pedagógus nem csak magát az alkotást látja, hanem az alkotó diákot, annak fejlődését is. Tudja, hogy az alkotási folyamat során az általa konzultált dolgozat készítője megtanult célokat kitűzni önmaga elé, határidőket szabni saját magának. Tudja, hogy hallgatója megismerte az ismeretek gyűjtésének és rendszerezésének célszerű módját, és megtanulta azt is, hogy a megszerzett ismereteit hogyan használja fel. A pedagógus látja hallgatója tevékenységén azt, hogy mennyit tanult az írott anyagok készítéséről, a dokumentumok szerkesztéséről. Látja hallgatója személyiségének fejlődését, látja, hogy az alkotó tevékenysége során milyen új kapcsolatrendszert épített ki, milyen ismeretségeket kötött. A pedagógus pontosan tudja, hogy ezek az ismeretek a hallgató későbbi pályafutása során mennyire szükségesek és felhasználhatóak lesznek. A tudományos diákköri tevékenység egyig legnagyobb jelentősége tehát az, hogy az alkotó és a konzulens együtt munkálkodva, közös sikert tudnak elérni, olyan sikert melynek értékét csak növeli annak élethosszig tartó hatása.

Volt hallgatóink közül Székely Zoltán és Vedó Attila hivatásos pályafutásuk mellett aktív tudományos közéleti szerepet is vállalnak. Székely Zoltán a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság egyik alelnöke-, és mindketten rendszeresen aktív résztvevői a rendvédelem-történettel foglalkozó tudományos konferenciáknak.

Tanszékünk hallgatói számos alkalommal értek el országos sikereket dolgozataikkal. A 2003. óta megrendezett három országos tudományos megmérettetésen a következő eredmények születtek:

A 2003-ban megrendezett XXVI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián, a Hadtudományi szekció Határrendészet és határvédelem tagozatában:

Csupor Zoltán Az embercsempészás elleni küzdelem a határőrizeti kirendeltségen.

Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus
Helyezés:III.
A dolgozat különdíjat nyert.

Nagypál Krisztián A titkos információgyűjtés szerepe a felderítésben és a bizonyításban, jogszabályi fejlődése a rendszerváltozás után
Konzulens: Dr. Jung Sándor, főiskolai tanársegéd
A dolgozat különdíjat nyert.

- Szabó Anita A menedékjog intézménye a Magyar Köztársaságban
Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus
A dolgozat különdíjat nyert.
- Szkárosi Éva Az idegenrendészet jogi szabályozás jogharmonizációs kötelezettségeinkre tekintettel
Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus
A dolgozat helyezést nem ért el.
- Láposi Szilvia A határrendészeti igazgatási szakismeretek oktatása az RTF-en
Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus
A dolgozat helyezést nem ért el.

A 2005-ben megrendezett XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián a Hadtudományi szekció Határrendészet és határvédelem II. tagozatában:

- Szigeti Béla A bevetési szervek alkalmazása a migrációs háló működtetése során. Az „Ószirózsa 2004.” Akció megtervezése és végrehajtása.
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés:II.
- Gajdáné Bada Éva A visszautasítási őrizet elrendelésének szabályai, gyakorlati végrehajtása a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóságon.
Konzulens: Dr. Verhóczki János, főiskolai docens
Helyezés:III.
- Gáspár Gyula A világ menekültjeinek helyzete-fél évszázad tükrében.
Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus
Helyezés:IV.
A dolgozat különdíjat nyert.

Ugyancsak a XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián a Hadtudományi szekcióban, a Rendvédelemi és rendvédelem történet tagozatban:

- Székely Zoltán és Bugnits Richárd Rendvédelem-történeti füzetek repertóriuma
Konzulens: Dr. Parádi József, c. egyetemi tanár
Helyezés:II.

Az eredményeket tekintve eddigi legsikeresebb szereplésünk a 2007-ben megrendezett XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Hadtudományi szekciójában volt.

A 8. Hadtörténelem, rendvédelem története, haditechnika tagozatban:

Kutasi Imre idején Végvári rendszer a Magyar Királyságban a török hódoltság
konzulens: Dr. Parádi József, főiskolai tanár
helyezés:V.
különdíj: SZBMRtTT tárgyjutalom

A 9. Határrendészet és határvédelem I. tagozatban:

Vellai István A menet közbeni határforgalom ellenőrzés gyakorlati végrehajtása a Budapest-Hegyeshalom vasútvonalon
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés:II.

Kovács Erika A magyar és schengen vízumok ellenőrzése és kezelése
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés:IV.
Különdíj: IRM Oktatási Főigazgatóság főigazgató tárgyjutalma

Verebélyi Balázs ADR szállítmányok államhatáron történő átléptetése
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés:V.
Különdíj: RTF rektor különdíja

Nagy Dániel Gábor Budapesti Határőr Igazgatóság Vasúti Határrendészeti Kirendeltség bemutatása
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés:VI.
Különdíj: Határőrség Tudományos Tanácsa tárgyjutalma

Benke Györgyi ellenőrzés során Közokirat-hamisítás okmányvizsgálói szemmel a vasúti
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés:VII.
Különdíj: Határőrség Országos Parancsnoka

A 10. Határrendészet és határvédelem II. tagozatban:

Vedó Attila Magyarország államhatárainak megjelölése 1867-2000.
konzulens: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

tárgyjutalom	helyezés:I. különdíj: ZMNE rektori különdíj + SZBMRtTT
Eszenyi Klára	A szolgálati lovak alkalmazása a Határőrségnél Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd Helyezés:VI. Különdíj: IRM Oktatási Főigazgatóság főigazgató
tárgyjutalma	
Vezdán Csaba	A Tompa Határforgalmi Kirendeltség története Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár Helyezés:VII. Különdíj: SZBMRtTT tárgyjutalom

Tanszékünk az elmúlt öt évben öt alkalommal rendezett Határrendészeti Tudományos Diákköri Konferenciát, melyeken egytől egyig színvonalas pályamunkákat mutattak be alkotóik. A konferenciák résztvevői időrendi sorrendben a következők voltak:

2003. évben:

Remes Anita	A Balassi Bálint Határvadász helye, szerepe az Igazgatóság határellenőrzési rendszerében Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus Helyezés: I. Különdíj: A Határőrség Országos Parancsnokának különdíja A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását	
Lőrincz Péter	A vizsgálati munka és a visszautasítás Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus Helyezés: II. A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását	
Csiger Zsolt	A bevetési egységek átvizsgáló technikái Konzulens: Dr. Verhóczy János, főiskolai adjunktus Helyezés: III. A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását	
Honfi Péter	A külföldiekkel szemben alkalmazható rendőri intézkedés Konzulens: Vass Ferenc, főiskolai adjunktus Helyezés:IV.

2004. tavaszán:

Gáspár Gyula A világ menekültjeinek helyzete - fél évszázad tükrében
Konzulens: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
Helyezés: I.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

Gajáné Bada Éva A visszautasítási őrizet elrendelésének szabályai, gyakorlati
végrehajtása a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóságon
Konzulens: Vass Ferenc főiskolai adjunktus
Helyezés: II.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

Horváth Szabolcs A mobil hőkamerás gépjármű és alkalmazása a
határőrizetben.
Konzulens: Dr. Verhóczy János főiskolai docens
Helyezés III.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

2004. őszén:

Vasuth Erik A határforgalom-ellenőrzés technológiája
Konzulens: Demeter Tamás hőr. szds.
Helyezés: I.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

Szigeti Béla Határvadász századok alkalmazása a migrációs háló
működtetése során
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: II.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

Oláhné Várad
Erika Védett állatok és növények államhatáron való átszállítása,
felfedésük lehetőségei
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés III.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő
indulását

Nagy Sándor Biharkeresztes Határrendészeti Kirendeltségen felállított
Hatósági Osztály felépítése, feladata, szolgálat ellátásának
rendje

- Konzulens: Szádvári László, főiskolai docens
Helyezés: IV.
- Posta Klára Rajka Határforgalmi Kirendeltség története
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: V.
- Hónig Anett A Drávaszabolcsi Határforgalmi Kirendeltség története
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: VI.
- Márton György A deportált és visszairányított utasok ellenőrzése, átléptetésének szabályai és végrehajtása a gyakorlatban Ferihegy-2 Határrendészeti Kirendeltségen
Konzulens: Bregovic Zsuzsanna hőr. szds. és Balla József, szakoktató
Helyezés: VII.
- 2005-ben:
- Márton György Az elfogás és előállítás a Ferihegy II. Határrendészeti Kirendeltségen
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: I.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Aradi Ádám A Szövetségi Rendőrség
Konzulens: DR. habil. Fórizs Sándor, egyetemi tanár
Helyezés: II.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Balláné Borsos Tímea Mentorképzés a Határőrségnél
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: III.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Vezdán Csaba A Tompai HFK története
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: IV.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Illés Mónika Éva A HVSZD. feladata a migrációs háló működtetésében
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd

- Helyezés: V.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Eszenyi Klára
Kamilla
A szolgálati lovak alkalmazása
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: VI.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Mezei Nándor Lőkiképzés a Határőrségnél
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: VII.
- Kozma Ágnes Kata
A Határőrség konfliktuskezelési feladatai
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: VII.
- 2006.-ban:
- Verebélyi Balázs
ADR szállítmányok államhatáron történő átléptetése
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: I.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Kovács Erika
A magyar és schengeni vízumok ellenőrzése és kezelése
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: II.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Vellai István
A menetközbeni határforgalom ellenőrzés gyakorlati végrehajtása a Budapest-Hegyeshalom vasútvonalon
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: III.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Nagy Dániel Gábor
A Budapesti Határőr Igazgatóság Vasúti Határrendészeti Kirendeltség bemutatása
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: IV.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását

- Benke Györgyi Közokirathamisítás okmányvizsgálói szemmel a vasúti ellenőrzés során
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: V.
A bíráló bizottság javasolta a dolgozat OTDK-n történő indulását
- Berke László A kompetencia alapú emberi erőforrás-gazdálkodási rendszer határőrségi bevezetésének lehetősége
Konzulens: Dr. Varga János, főiskolai tanár
Helyezés: VI.
- Pálfi Györgyi A vezető sikerességének lehetséges okai
Konzulens: Hanuska Miklós, főiskolai tanársegéd
Helyezés: VII.

Az Országos és az Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciákon részt vett dolgozatok tudományos igényességgel készített, szakmailag helytálló, többszörösen konzultált alkotások. A dolgozatokat, illetve azok részeit Tanszékünk oktatói felhasználják az egyes szakmai részterületek árnyaltabb bemutatására. A dolgozatok tanszékünk könyvtárában találhatóak meg, és a könyvtár számos egyéb szakmai dokumentumával, könyvével együtt alapját képezhetik akár egy jövődöbeli kutatásnak, például egy repertórium megalkotásának is.

Pályázatokkal a határrendészeti tisztképzés fejlesztéséért

Bevezetés

Az Európai Unió számos lehetőséget kínál, amelyekhez programokat és támogatási forrásokat rendel. A támogatási rendszer ugyanakkor napjainkban viszonylag egyszerű, átlátható, bizonyos területekre koncentrálódó mechanizmus. A programok legfőbb célja az adott szakirány elfogadott célkitűzéseinek, prioritásainak megvalósítása.

A Tempus Közalapítvány által kínált lehetőségekre figyelemmel Tanszékünk először 2005-ben fogalmazta meg az ún. Leonardo da Vinci mobilitás projektekben való részvételi szándékát. Cél az oktatók szakmai készségének és szakmai tudásának fejlesztése volt.

A Tempus Közalapítványról általában

Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány az Oktatási és Kulturális Minisztérium felügyelete alatt működő, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek képviselése és közvetítése az oktatás, képzés és kutatás-fejlesztés területén, valamint a magyar oktatási és képzési, illetve kutatás-fejlesztési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselése nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatának tekinti, hogy a magyar oktatási-képzési és kutatás-fejlesztési szektorokat valamint az emberi erőforrásokat hozzásegítse az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony kiaknázásához hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással.

A Tempus Közalapítvány igen összetett nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezel, különböző képzéseket nyújt az EU támogatások felhasználása témakörében, illetve tudásközpont szerepet tölt be. Végzi az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programjának, valamint a közép-európai CEEPUS programnak a magyarországi koordinációját. Pályáztatja a Pestalozzi programot, az Oktatási és Kulturális Minisztérium idegennyelv-tudás fejlesztését célzó Világ-Nyelv pályázati programját, valamint a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét elősegítő Útravaló ösztöndíjprogramot.

A Tempus Közalapítvány 2004 őszén ISO minősítést nyert, mivel működése mindenben megfelel az ISO 9001 : 2000 szabvány követelményeinek.

Az ún. „Leonardo da Vinci” program az Európai Bizottság 1994-ben indult együttműködési programja a szakképzés területén. Első szakasza 1999. december 31-én zárult, amelynek célja az európai uniós szakmai képzési politika megvalósítása, illetve a tagállamok szakképzési politikájának harmonizációja volt. Ezt követően 2000. január 1-jétől kezdődően új, hétéves szakasz követte és jelenleg már az „Egész életen át tartó tanulás” program részeként a felsőoktatáson kívüli szakképzés területére koncentrál.

Első pályázatunk

Tanszékünk az említett második szakaszban volt először érdekelt a „Schengeni határellenőrzés tapasztalatainak adaptációja a Kárpát-medencében” című támogatásra elfogadott mobilitás projekttel. Végrehajtására két fázisban (2 x 1 hét) került sor összesen hat oktatónk részvételével. Külföldi fogadópartnereink ekkor a lübecki rendőr akadémia illetve a münsteri rendőrvezető képző akadémia voltak. Kiválasztásuknál elsődleges szempont az volt, hogy a programban részt vevő oktatók (kedvezményezettek) az Európai Unióban vezető pozíciót elfoglaló, rendvédelmi oktatást magas színvonalon végző intézmények tevékenységét, metodikáját ismerhessék meg. Nevezett németországi intézmények meghatározó szerepet töltenek be a schengeni normák elsajátításában, az együttműködéshez nélkülözhetetlen megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező tisztek felkészítésében, az oktatási anyagok kidolgozásában.

A program célja a szakmai és nem utolsó sorban az idegen nyelvi tudás fejlesztése mellett az elméleti ismeretek, oktatási módszerek képzési formák adaptálása a magyar rendvédelmi oktatásba, amely komoly segítség a sokoldalúan képzett, schengeni normákat alkalmazni tudó magyar határőrtisztek felkészítésében.

A kiutazó oktatók részére a kiutazást megelőző hetekben szakmai anyaggal bővített német idegen nyelvi felkészítés történt, amely a program eredményes megvalósítása érdekében nélkülözhetetlen volt. Látogatásunk előkészítésében, és a programterv koordinálásában nagy segítséget nyújtott számunkra a Német Szövetségi Köztársaság Magyarországra akkreditált rendészeti attaséja.

A projekt során a kedvezményezettek részére bemutatták az intézmények történelmét, felépítését valamint az oktatást támogató modern technikai eszközöket. A német kollégák ismertették a képzésre, továbbképzésre történő jelentkezés rendjét - a Szövetségi Rendőrség belső informatikai rendszerén keresztül. Előadásokat tartottak a multiplikátori képzés rendszeréről, valamint az ún. „pilot” azaz kísérleti tanfolyamok menetéről. Kiemelték a minőségbiztosítási rendszer fontosságát, amelynek következtében biztosított a képzés aktualitása és kapcsolata a valós szituációkhoz, gyakorlati tapasztalatokhoz.

A bolognai folyamat jegyében tájékozódhattunk a német elképzelésekről, korszerűsítésekről – valamint bemutatták a BSc. képzés rendszerét, az MSc. képzéssel kapcsolatos kidolgozó munkát.

Második pályázatunk

„Az illegális migráció kezelésének elméleti, gyakorlati kérdései” című projekt kapcsán viszonylag könnyű helyzetben voltunk, hiszen a korábban tapasztalt figyelembe vételével, illetve a Német Szövetségi Köztársaság Magyarországra akkreditált rendészeti összekötő tisztjének segítségével rövid idő alatt realizálódott a partnerintézmények neve és fogadókészsége. A küldő és a fogadó intézmények közötti gyors információáramlásban, a szükséges egyeztető munkákban, valamint a programterv részleteinek egyeztetésében különösen nagy segítséget nyújtott az említett rendészeti összekötő tiszt.

Az előkészítő, szervező munkák szerteágazók voltak: mindenekelőtt egyeztetni kellett a program végrehajtásának konkrét időpontját, ami egyszerűnek tűnt, de

talán ez volt a legkörülményesebb. Valamennyi külföldi partnerintézmény hozzájárulása kellett a kezdő időpont megállapításához, ugyanis onnantól kezdve folyamatos a végrehajtás, egyik fogadóintézménytől a másikba utazva. A pályázat célja az volt, hogy a kedvezményezettek (főiskolai oktatók) szakmai ismerete először szakmai továbbképzésekkel, majd ezt követően a hatósági munka és a szervezetrendszer megismerésével bővüljön.

Pályázatunk végrehajtása során a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékének két, németül jól beszélő oktatója első fázisban - 2 x 1 hét időtartamban – szakmai továbbképzés, illetve ezen túlmenően rendészeti konzultációk, anyaggyűjtések útján átfogó elméleti ismeretet kapott a Német Szövetségi Rendőr Akadémián folyó két konkrét továbbképzés témájából. Ezt követően a kedvezményezettek Koblenzben (Bundespolizeidirektion) és Frankfurtban (Flughafen Frankfurt am Main) a Szövetségi Rendőrség szervezeti felépítését és a gyakorlati, mindennapos rendészeti munkát tanulmányozhatták, valamint közvetlen információkat kaptak a schengeni határellenőrzés németországi tapasztalatai, az illegális migráció alakulása, a légi toloncolások, hatósági átszállítások, a belső határellenőrzés visszaállításának tapasztalatai vonatkozásában.

A program kedvezményezettei Lübeckben az alábbi két tanfolyamon vehettek részt:

„Európa-jog”

A tanfolyam az EU és a nemzeti joganyag alkalmazását tekintette át a külföldiek beutazásának ellenőrzése, engedélyezése és a velük kapcsolatos hatósági intézkedések tekintetében. Az előadók komoly szakértői a fenti témakörnek, az Európai Unió, sőt a releváns külföldi (nemzeti) jogszabályi változásokat, aktualitásokat is folyamatosan nyomon követik. A tematikát és az előadásait a hallgatói célcsoport összetételétől és a kurzus céljától függően különböző mélységben építik fel. Mind az előadások színvonala, mind a módszertan elismerésre és követésre méltó, a tananyagot végrehajtásból vett friss problémahelyzetek megoldásával fűszerezik: az oktatás tehát nem szakad el a gyakorlattól.

„A rendőri intézkedések jogi alapjai”

A másik tanfolyam a rendőri intézkedések elméletét és gyakorlatát mutatta be, amelynek része a külföldiekkel kapcsolatos intézkedések megtétele is. Cél az volt, hogy a szakmai továbbképzésekkel, majd ezt követően a hatósági munka és a szervezetrendszer megismerésével bővüljön a hallgatók (kedvezményezettek) szakmai ismerete.

Az előadók a hazai és az Európai Unió jogszabályi alapokat teljes mértékben ismerve, valamint különböző klasszikus és modern szemléltető eszközökkel segítették a témák jobb megértését, a bonyolultabb esetek bemutatását, megoldását. Minden rendészeti kurzus eredményes abszolválásakor a résztvevők hivatalos igazolást (Teilnehmebescheinigung) valamint emlékül egy csoportfényképet kapnak, így tehát azokat a tanszékünk oktatói is átvehették.

A pályázat második felében Koblenzben a Rendőrigazgatóságon és Frankfurt am Mainban, a Nemzetközi Repülőtéren tapasztalatról általánosságban elmondható, hogy a fogadó felek által javasolt szakmai napirend alaposan kimunkált, jól szervezett volt. A kedvezményezettek minden esetben a programterv szerint, egyik szakterületről a másikra „vándoroltak”. Mindkét helyszínen a sokrétű rendészeti munka, a helyi sajátosságok, új technikák, technológiák gyakorlatias bemutatása volt a cél.

Fentiek alapján oktatóink a következő, jól hasznosítható ismeretekről kaptak átfogó tájékoztatást:

a német összekötőtisztek (Verbindungsbeamten) és okmány tanácsadók (Dokumenten Berater), valamint a más EU tagországok határellenőrző szerveinek tevékenységét helyileg ideiglenesen támogató tisztviselők (Grenzpolizeiliche Unterstützungsbeamte Ausland – GUA) külföldi tevékenysége

NSIS nemzeti információs rendszer

EPOST 810 üzenetküldő rendszer

a Rendőrség Információs Rendszere (INPOL-Information System Polizei)

az ún. „VerdiE program” (a program az illegális migrációt hivatott megelőzni, kezelni- lehetőleg még az országhatárokon kívül)

Nem utolsó sorban bemutatták a Frankfurter Nemzetközi Repülőtéren telepített és a jelenlegi csúcstechnológiát képviselő írisz-leolvasó készülékkel automatizált határellenőrzési rendszert, a repülőtéri biztonsági és határellenőrzési szolgálati feladatokat, valamint az ún. „előzetes ellenőrzés” (Dokumenten Sichtung) menetét is.

A repülőtéri hospitáció alkalmával lehetőség nyílt a Frontex által koordinált ún. Amazon II. akció megismerésére is, amelynek célja és rendeltetése a dél-amerikai illegális migráció visszaszorítása volt, spanyol, portugál, holland, francia és olasz egyenruhás kollégák közreműködésével. Tekintettel arra, hogy a kedvezményezettek egy hónapon keresztül Németországban tartózkodhattak, idegen nyelvi készségük jelentős mértékben fejlődött. Büszkék vagyunk arra, hogy intézményünk oktatói olyan programnak lehettek részesei, amelynek végrehajtására a Római Szerződés 50. évfordulóján került sor, közel ahhoz az időponthoz, amikor a tagországok vezetői az ún. "Berlini nyilatkozatot" aláírásukkal hitelesítették.

Összefoglalás

Mindkét projekt erősítette a Rendőrtiszti Főiskola és a németországi fogadóintézmények közötti kapcsolatokat. A látogatások során számos, a kedvezményezettekhez hasonló beosztásban szolgáló német kollégát sikerült megismerni, akik különböző szakterületek képviselői/vezetői voltak. A későbbiekben nagy előnyt jelenthet a közvetlen kapcsolatfelvétel, és gyors információáramlás, az új információk pedig eredményesen egészíthetik ki a hazai rendészeti felsőoktatást. A német kollégáktól számtalan esetben kaptunk elismerést, támogatást, gratulációt: szimpatikusnak találták az Európai Unió által támogatott hospitáció ezen formáját, azt, hogy külföldi kollégák úgy tesznek külföldi szakmai látogatást, hogy kellő szinten beszélnek az adott ország nyelvét, és

a rendelkezésre álló idő alatt minél több elméleti és gyakorlati ismeretet gyűjtenek, továbbá különböző szolgálati helyeken fordulnak meg.

A hospitációk végrehajtásával újabb lépést tettünk az egységes európai (határ)rendészeti képzés felé, az oktatói tapasztalatok bővítésével, személyes kapcsolatok kialakításával, ápolásával. A német precizitás, hatékonyság, valamint a hatékony módszertan megismerése mindenképp pozitív hatással volt a tanszék állományára, amely a jövőben a hazai rendvédelmi felsőoktatásban is érzékelhető lesz. Pályázataink során tapasztaltakat a határrendészeti oktatásban felhasználjuk, folyamatosan beépítjük a határrendészeti tematikákba, továbbá szabadon választott tantárgyként szemináriumot kívánunk meghirdetni a tanfolyamokon elhangzottak, valamint a személyesen tapasztaltak alapján.

Kiss Lajos határőr alezredes

Részvétel a FRONTEX képzési programjaiban

Az ezredfordulót követően az Európai Unió tagállamai és a határrendészeti együttműködés területén az unióval szorosan együttműködő országok¹ egyre intenzívebben kezdték vizsgálni, a határrendészeti együttműködés korábbinál hatékonyabb, európai szintű megvalósításának lehetőségeit. Tekintettel arra, hogy egy európai határrendészeti szerv létrehozására a tagállamok még nem voltak fogadó készek, ezért 2003-tól a tagállamok támogatásával és egyetértésével különböző, az európai határrendészeti tevékenységeket segítő és harmonizáló központokat hoztak létre. Megalapították a Szárazföldi Határok, a Légi Határok és a Tengeri Határok Központját, valamint egy helyzetértékelést végző és egy képzést segítő és koordináló központot.

Ezek a központok egyre eredményesebb munkájukkal sok tekintetben megalapozták és segítették a FRONTEX² 2004-ben történő megalapítását³, majd gyakorlati tevékenységének 2005-ben történő megkezdését⁴.

1. A magyar Határőrség részvétele a kibontakozó új, európai szintű határrendészeti együttműködésben

A Magyar Köztársaság Határőrsége mindig élenjárta az új határrendészeti eljárások kutatásában, fogékony volt az új nemzetközi tapasztalatok átvételére, kezdeményezően lépett fel a nemzetközi határrendészeti együttműködés erősítéséért. Így amikor lehetőség nyílt rá, a lehetőségek figyelembevételével, a Tengeri Határok Központja kivételével, közvetlenül vagy közvetve azonnal bekapcsolódott a különböző központok munkájába.

2. A Határrendészeti Tanszék részvétele a Határőr Képzési Központ⁵ munkájában

A Határőr Képzési Központ a gyakorlatban 2003. november 1-jén kezdte meg tevékenységét az ausztriai Traiskirchenben, Reinhard Lintner ezredes úr vezetésével.

2003. november 03-án érkezett meg az osztrák, a finn, az olasz és a lengyel, majd november 17-én a német és december 1-én a magyar szakértő. A magyar Határőrséget összekötő tisztként Kiss Lajos határőr alezredes, a Rendőrtiszti Főiskola főiskolai docense képviselte a központban 2005. december 31-ig, annak bezárásáig.

¹ Norvégia, Izland majd Svájc is bekapcsolódott az együttműködésbe

² European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union

³ Council Regulation (EC) No 2007/2004 of 26 October 2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union

⁴ Council Decision of 26 April 2005 designating the seat of the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (2005/358/EC)

⁵ Ad-hoc-Centre for Border Guard Training (ACT)

3. A központban a magyar szakértő által végzett tevékenységek legfontosabb területei, eredményei

3.1. Az ACT működési rendjének kidolgozása

A különböző országokból delegált szakértők megérkezését követően, a hatékony és szervezett munkavégzés feltételének megteremtése érdekében, szükségessé vált a központ működési rendjének kidolgozása, melyet a magyar szakértő dolgozott ki.

3.2. Az alapszintű képzési program kidolgozása határőrök részére⁶

3.2.1. Az alapszintű képzési program kidolgozásának befejezése

A svéd – osztrák projekt keretében megkezdett kidolgozó munkát a központban dolgozó szakértők fejezték be, melynek eredményeként kidolgozásra került az alapszintű képzési program célja és tartalma. A 2004 közepére elkészült és a tagállamok által véleményezett alapszintű képzési program alkalmazása 2004. június 15-től megkezdődött az Európai Unió tagállamaiban, valamint Norvégiában és Izlandon.

3.2.2. Az alapszintű képzési program alkalmazásának értékelése

Az alapszintű képzési alapprogram tagállamokban történő alkalmazásának értékelése bizonyította, hogy az elkészült program egy minimumprogram és a tagállamok igénylik a program továbbfejlesztését.

3.2.3. Az alapszintű képzési program továbbfejlesztése

A végrehajtott értékelés alapján nyilvánvalóvá vált, hogy a tagállamok egy a nemzeti igényeiknek jobban megfelelő, rugalmasabb, a nemzeti határrendészeti oktatás hagyományaihoz jobban illeszkedő, a mennyiségi elemek helyett a minőséget előtérbe helyező oktatási programot igényelnek.

Az elemző értékelő munka eredménye alátámasztotta, hogy egy mindenkire érvényes általános alapszintű oktatási program helyett, egy mindenkire érvényes, általános rendészeti alapismereteket tartalmazó és a nemzeti sajátosságoknak jobban megfelelő, kiegészítő szárazföldi, légi és tengeri határookra vonatkozó, speciális ismereteket nyújtó modulok kidolgozása szükséges. Ily módon biztosítható, hogy a tagállamok csak a szükségleteiknek megfelelő tananyagot oktassák.

A fenti szerkezeti tagozódást követve, a magyar szakértő kapta meg az általános rész kidolgozásának vezetését és a program koordinálását, míg a szárazföldi modul kidolgozásának vezetését a lengyel, a légi határookra vonatkozó modul kidolgozásának vezetését az osztrák, míg a tengeri határookra vonatkozó modul kidolgozásának vezetését a finn szakértő kapta meg.

⁶ Common Core Curriculum for border guard training

A kidolgozó munka a munkacsoportok megalakításával, majd az új képzési alapprogram tartalmi szerkezetének kialakításával megkezdődött. A megkezdett munka azonban az ACT tevékenységének befejezése miatt félbeszakadt.

3.3. Az okmányvizsgálói tevékenység javítását segítő programok kidolgozása

A különböző központokban folytatott helyzetértékelések, a tagállamoktól érkező jelzések alapján nyilvánvalóvá vált, hogy az alapszintű képzési program kidolgozása mellett, a központ egyik legfontosabb feladata a tagállamokban dolgozó határőrök okmány ismereti szintjének javítása, az okmányokkal kapcsolatos információ csere hatékonyságának elősegítése.

A fenti célkitűzések elérése érdekében a központ egy alap, egy haladó és egy szakértői szintű képzési program kidolgozását határozta el, amelyek a szakmai tananyag biztosítása mellett elősegítenék az egységes angol nyelvű szakterminológia kialakítását és oktatását. A tervezett programok közül az alap és a szorosan erre épülő haladó program készült el⁷. Tekintettel arra, hogy a haladó program az alap program anyagát tartalmazza, nálunk ennek a programnak a használata terjedt el, ezért röviden csak ezt a programot mutatom be:

- a program első része a biztonsági okmányok kialakulását és fejlődését,
- a második része a nyomdai előkészítő munkát, amely tartalmazza a hordozókat és a védelmi elemeket,
- a harmadik része meghatározóan a nyomtatási technikákat és a kiegészítő biztonsági jegyeket,
- a negyedik része a nyomtatás utáni eljárásokat,
- míg az utolsó része a különböző hamisítási eljárásokat és az ezek felfedéséhez használható technikai eszközöket mutatja be.

A program ezen kívül tartalmaz egy szöveget, amely a legfontosabb szakmai kifejezéseket és ezek angol fordítását tartalmazza. Ezeket a kifejezéseket a program a feldolgozás során jelöli és ezek a kifejezések nem csak olvashatók, hanem anyanyelvi alámondással meg is hallgathatók.

A programot Kiss Lajos hőr. alezredes fordította le. A program a Rendőrtiszti Főiskola által szervezett okmányvizsgálói tanfolyamok elméleti alapját képezte és beépült a hallgatók szakirányú képzésébe.

Ezen kívül a programot megkapták a határőr igazgatóságok, hogy a területi és helyi továbbképzések során felhasználják.

3.4. A nemzeti határrendészeti szervezeteket bemutató CD elkészítése

Első sorban az alapszintű képzés segítése érdekében a központ kidolgozott egy CD-t, amelyben röviden bemutatta a központtal együttműködő határőr szervezeteket. A CD-t a központ többször aktualizálta.

3.5. Az Európai Képzési Nap feltételeinek megteremtése és elindítása

Tekintettel arra, hogy az egyes tagállamokban nagyon eltérő rendszerű és tartalmú továbbképzési rendszerek működnek, az egységesítés elősegítése érdekében a

⁷ Az elkészült haladó programcíme: Common advanced level training programme on falsified documents and harmonisation of English terminology (Haladó képzési program a hamis és hamisított okmányok felismerésére és a vonatkozó angol terminológia harmonizálására)

központ elhatározta, hogy minden évben felajánl valamilyen központi oktatási témát, amellyel segíti a tagállamok hatékonyabb továbbképzési rendszerét. Ennek keretében került a tagállamok részére felajánlásra a két okmányvizsgálói program.

4. Együttműködés a FRONTEX ügynökséggel

A FRONTEX létrehozását, majd működésének fokozatos megkezdését követően a különböző központok 2005 végéig bezárták kapuikat, és ezt követően teljes egészében a FRONTEX vette át a külső határokon folytatott határrendészeti tevékenységek koordinálását. A FRONTEX-en belül kialakításra kerültek a különböző szakmai szervek, többek között az úgynevezett Képzési Egység, amely, mint a képzési tevékenység szakirányító szerve kezdte meg működését.

A létrehozott különböző szervek megkezdtek kiépíteni eredményes működésükhöz szükséges kapcsolat és információs rendszerüket. A folyamatos kapcsolattartáson túlmenően tanszékünk az alábbi tevékenységek végzésében vett részt.

4.1. A nemzeti képzési koordinátori feladatok ellátása

A FRONTEX 2006 elején kérte a tagállamokat, hogy a Képzési Egységgel történő közvetlen együttműködés fenntartására érdekében jelöljenek ki szakértőket, úgynevezett nemzeti képzési koordinátorokat.

Béndek József határőr altábornagy úr erre a feladatra Kiss Lajos határőr alezredest, a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszékének főiskolai docensét jelölte ki.

4.2. Az Alapszintű Képzési Program Határőrök Részére továbbfejlesztésének első szakasza

A FRONTEX Képzési Egysége 2006-ban tovább folytatta az alapszintű képzési program továbbfejlesztését. Az időközben bekövetkezett változások, azonban már nem tették lehetővé a korábbi összetételű és vezetésű munkacsoportok működését. Az új helyzetben Lettország hazánkkal közösen kapta meg a lehetőséget, hogy a szárazföldi határok modul kidolgozását vezesse. Magyar részről a munkacsoportot Kiss Lajos határőr alezredest vezette. A munkacsoport munkájában Finnország, Észtország, Litvánia és Lengyelország képviselői vettek részt.

A munkacsoport első ülésére 2006. szeptember 19-21. között Lettországra Rigában, még a második ülésre 2006. november 7-9. között Budapesten került sor.

A munkacsoport ülések eredményeként kialakításra került a modul szerkezete és tartalma.

4.3. Az Alapszintű Képzési Program Határőrök Részére továbbfejlesztésének második szakasza

A körülményekben beállt változások és a munka hatékonyabbá tétele érdekében a továbbfejlesztés második szakaszában a FRONTEX további változtatásokat hajtott végre. A munkacsoport vezetését hazánk kapta meg, Kiss Lajos határőr alezredest vezetésével. Az új összetételű munkacsoportban Ausztria, Bulgária, Észtország, Litvánia képviselői vettek részt.

A második szakasz első munkacsoport ülésére 2007.04.23-27. között Cesenában, míg a munkacsoport második ülésre 2007.11. 01-05. között Vilniusban került sor. A munkacsoport ülések során véglegesítésre került a modul tartalma, kidolgozásra kerültek a kompetencia leírások és az ajánlott oktatási módszerek.

Összességében a szárazföldi modul anyaga a többi modul anyagával együtt elkészült, melyeket Varsóban a FRONTEX öntött végső formába. Az Alapszintű Képzési Programot Határőrök részére a Management Board 2007. november 22-i liszaboni ülésén elfogadta.

4.4. A Mid-level képzések előkészítése

Már az ACT tevékenysége során kérték a tagállamok, hogy a központ valamilyen módon segítse a tanulmányaikat középszinten befejező hallgatók vagy a frissen végzett tisztek nemzetközi határrendészeti ismereteinek bővítését. Lehetőségként merült fel a végzős tisztek részére nemzetközi modul szervezése az oktatás keretében, azonban az ACT tevékenységének befejezése miatt ezek az előkészítő munkák megszakadtak.

Az előkészítő munka a FRONTEX létrehozása után kapott ismételt újabb lendületet. A 2006-ban Lübeckben, majd Budapesten megtartott előkészítő konferenciákon alakult ki az a végleges koncepció, hogy a FRONTEX a közelmúltban (1-5év) végzett tisztek részére nemzetközi ismereteket nyújtó programot szervez 4 hét időtartamban, különböző helyszíneken. Ennek eredményeként kezdődött meg 2007. március 05-én első Mid-level képzés négyszer 1 hetes időtartamban Németországban, Litvániában, Magyarországon és Szlovéniában. A harmadik kurzustól kezdődően Szlovéniát Finnország váltotta fel a képzésnek otthont adó országok között.

4.5. A Mid-level képzés magyar képzési heteinek bemutatása

A Mid-level képzés magyarországi programheteit a Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszéke szervezte meg a Határőrség előfinanszírozásával, szoros együttműködésben a Nemzetközi és a VIP és Protokoll Osztályokkal.

A magyarországi programheteiket Kiss Lajos határőr alezredes a tanszék főiskolai docense készítette elő és vezette.

Az egyes kurzusokon 15-15 fő vett részt, melyekre a FRONTEX-szel együttműködő országok 1-1 főt delegálhattak.

Az előkészítő munka során az előkészítésben résztvevő országok képviselői elfogadták, hogy mindegyik programhét tartalmazzon általános, minden országban bemutatásra kerülő és speciális, csak az egyes országokban megtartandó programrészeket.

Ennek megfelelően a magyar programhét általános elemként tartalmazta a magyar Határőrség általános és nemzetközi feladatainak, a határrendészeti oktatás és képzés rendszerének, valamint az ország kulturális hagyományainak bemutatását. Speciális elemként jelentkezett a magyar programhete során a magyar integrált határellenőrzési rendszer bemutatása és egy helyi szintű határrendészeti akció megszervezése és vezetése.

Az egyes programhetei végén a résztvevők kérdőívet töltöttek ki, annak érdekében, hogy értékeljék az egyes programokat, javaslatot tegyenek az egyes

program elemek megváltoztatására. Ugyanezt a célt szolgálta a programhét végén a résztvevőkkel folytatott beszélgetés is.

4.5.1. Az első magyar programhét bemutatása:

Az első magyar programhét 2007. március 18-25. között, a kurzus harmadik heteként került megszervezésre Budapesten és Szegeden. A programhét első két napjának keretében a résztvevők a Határőrség Országos Parancsnokságán és a Bevetési Főosztályon megismerkedtek a magyar Határőrséggel, az Integrált vezetési Központ tevékenységével, a határrendészeti oktatás szerkezetével és tartalmával, valamint hazánk kulturális hagyományaival. A harmadik napon a résztvevők tájékoztatást kaptak a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság és a Szeged Határrendészeti Kirendeltség helyzetéről, majd megterveztek egy helyi szintű akciót, amelyet a következő nap végrehajtottak. A programhetet Budapesten zártuk, a német előadó didaktikai programját követően.

A programhét legfontosabb tapasztalatai:

- Az elméleti előadásokat a lehetséges mértékben csökkenteni kell,
- A határrendészeti akciót a résztvevők feszített munkatempóban hajtották végre, megszervezésére több időt kell fordítani, úgy a tervezésre, mint a terep-szemrevételezésre,
- Amennyiben lehetséges, csökkenteni kell az utazások számát, a résztvevők leterheltségét.

Összességében megállapítható, hogy a magyar programhét során a tervezett feladatok jó szinten végrehajtásra kerültek, azonban az idő szűkössége miatt, a gyakorlati részek nagyon feszítettek voltak.

4.5.2. A második magyar programhét bemutatása, tapasztalatai:

Az második magyar programhét 2007. június 03-10. között, a kurzus harmadik heteként került megszervezésre Budapesten és Szegeden. Felhasználva az első programhét tapasztalatait, csökkentettük az elméleti előadások időtartamát, már a második nap délután Szegedre utaztunk, hogy megismerjük az igazgatóság és a kirendeltség helyzetét. A harmadik napot teljes egészében a tervezésre és a terep-szemrevételezésre fordítottuk, majd a negyedik napon végre hajtottuk az akciót. A hetet Budapesten az első héttel azonos módon zártuk.

A programhét legfontosabb tapasztalatai:

- Összességében a résztvevők a feladatokat eredményesen végrehajtották, de az akció tervezésére fordítható időt tovább kell növelni az elméleti előadások terhére,
- A tervező munka bővítése érdekében éjszakai akciót kell tervezni, ugyanis ebben az esetben növelhető a technikai eszközök alkalmazási lehetősége,
- A Szeged területén végrehajtott ellenőrzéseket ki kell hagyni, ugyanis ezek előzetesen nehezen tervezhetők és jogsértés felfedése esetén a sok papírmunka rengeteg időt elvesz, az itt dolgozó csoport elveszti a tevékenység dinamikáját,

- Nem célszerű az egyes munkacsoportok cseréje az egyes helyszínek között az akció végrehajtása során,
- A csoportnak rögtön Szegeden kell kezdeni, az utazások számának és a résztvevők leterheltségének további csökkentése érdekében.

Összességében megállapítható, hogy a programhét során meghatározóan az elméleti részek csökkentésével végrehajtott változtatások a gyakorlati elemek hatékonyabb végrehajtását eredményezték, azonban a magyar programhét még így is feszített volt.

4.5.3. A harmadik magyar programhét bemutatása, tapasztalatai:

Az harmadik magyar programhét 2007. szeptember 16-21 között, a kurzus negyedik, befejező heteként került megszervezésre Szegeden és Budapesten. Az utazások csökkentése érdekében, a Ferihegyi repülőtérrel a résztvevők azonnal Szegedre utaztak. Ott került megnyitásra a magyar programhét és az elméleti előadások további csökkentésével növeltük a tervezésre és a terepszemrevételezésre fordítható időt. A korábbi gyakorlattól eltérően az akció éjszakai időszakban a határátkelőhelyre, a zöldhatárra és az autópályára került megszervezésre. Mindent az akció tervezésének és végrehajtásának rendeltünk alá. A helyzetértékelés és a tervezés során a kidolgozott feladatrészek, és az informatikai háttér kiválóan segítette a résztvevők tevékenységét. Szintén előnyösen befolyásolta a feladat végrehajtást a csoport arányos szakmai összetétele.

A programhét legfontosabb tapasztalatai:

- A jövőbeni Mid-level képzések során ennek a programhétnek a belső szerkezetét kell követni. Az eddigi magyar programhetek között ez volt az első, amikor az egyes gyakorlati kérdéseket mélységében lehetett vizsgálni és a résztvevők leterheltsége ennek ellenére elfogadható volt.
- A magyar programhét a kurzuson belül a második hétként lenne a legideálisabb, ily módon közvetlenül kapcsolódna a német elméleti felkészítéshez és ekkor még a résztvevők sem olyan fáradtak, jobban viselik az átlagosnál nagyobb leterhelést.
- A kurzus résztvevőinek kiválasztásakor nagyobb figyelmet kell fordítani a résztvevők korábbi szakmai előképzettségére, tervezési tapasztalataira. A csoporton belül ezek a tapasztalatok most szerencsésen ötvöződtek. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez a csoport a tervezési feladatokat az eddigi csoportok közül a legkönnyebben hajtotta végre, és európai szinten is kimagasló eredményt ért el.

Összességében megállapítható, hogy ez a programhét és ezen belül is a német és magyar tervezési tapasztalatokra épülő akciószervezés a magyar informatikai háttérrel, európai szinten is példa értékű eredményt hozott.

4.5.4. A negyedik magyar programhét bemutatása, tapasztalatai:

A negyedik magyar programhét 2007. október 14-21. között, a kurzus első heteként került megszervezésre Budapesten és Szegeden. A korábban tervezett

negyedik hét helyett a FRONTEX kérésére vállaltuk el a magyar programhét első héten történő megszervezését, annak érdekében, hogy az a FRONTEX által szervezett Heracles II. akcióval együtt kerüljön végrehajtásra.

A megváltozott körülmények között, azok a folyamatos fejlesztések, amelyek a harmadik hetet kiemelkedően magas színvonalúvá tették, a negyedik héten kevésbé érvényesültek.

A programhét legfontosabb tapasztalatai:

- A magyar hét kimagaslóan sikeres végrehajtásának egyik fontos feltétele a korábban végrehajtott csapatépítés.
- Az akció megnövelt területét a terep-szemrevételezés során nem volt lehetőség alaposan tanulmányozni.
- Az utazások növekedése ismét sok időt vett el a gyakorlati tevékenységektől.
- Sok tekintetben a résztvevők szakmai összetétele sem volt kedvező.

Összességében a magyar programhét elérte célját, a meghatározott feladatokat a résztvevők végrehajtották, azonban azokra a finomításokra nem maradt idő, amelyek az előző hetet valóban kimagasló színvonalúvá tették.

A 2007-re tervezett Mid-level képzések befejeződtek. A FRONTEX 2008-ban a képzések további folytatását tervezi.

5. A végzett tevékenységek értékelése

Az ACT és a FRONTEX keretében végzett tevékenységet a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés jellemezte. Az elkészített anyagokban megjelentek a magyar határrendészet tudományos eredményei, az a sokoldalú tapasztalat, amelyet több évtizedes munka eredményeként gyűjtöttünk össze.

Ez a munka sokoldalúan hozzájárult a magyar határrendészeti eredmények elismertetéséhez és sok esetben a magyar érdekek érvényesítéséhez.

Az ACT által készített oktatási anyagok segítették a magyar határőrök eredményesebb felkészítését, amelyek közül a Rendőrtiszti Főiskola és a Határrendészeti Tanszék által szervezett okmányvizsgálói tanfolyamot emelném ki, amelynek alapját a központ által készített tananyag képezte, és amelynek eredményeként 10 tanfolyam keretében, 200 főt készítettünk fel erre a feladatra.

Hasonló módon kiemelkedő eredménynek tartom a Határőrség és a tanszék közös szervezésében végrehajtott Mid-level képzéseket, amelyek során 27 országból, 60 főt ismertettünk meg a magyar Határőrséggel és a magyar határrendészeti vezetési kultúrával, melynek letéteményese a Rendőrtiszti Főiskola.

Továbbá remélem, hogy ezek az eredmények és tapasztalatok hosszú távon megőrizhetők és még sokáig hasonló formában adhatjuk át őket a következő nemzedékeknek.

A Határőrség okmányvizsgálóinak felkészítése a Rendőrtiszti Főiskolán

Napjainkban különös jelentőséggel bír az állampolgárság igazolása. Bizonyos állampolgársági kategóriákba tartozó személyek csak vízummal utazhatnak, vagy nem utazhatnak bizonyos területekre. Amennyiben beléptek az adott országba és jogszerű tartózkodási idejük lejár, tartózkodásuk az adott állam számára nem kívánatos, illegálissá válik. A turisztikai célú utazás ürügyén munkát vállalnak, vagy illegális kereső tevékenységet folytatnak. Az Európai Unió területe, a schengeni térség gazdasági, szociális berendezkedése miatt vonzza a világ különböző részeiből életkörülményeik javulását remélő tömegeket. Azok a migránsok akik, jogszerűen nem juthatnak be a schengeni területre „kíségítő” megoldásokat keresnek. Ennek kétféle megoldása lehetséges. Az egyik módszer, hogy a saját azonosító adataival (fényképével, személyi adataival) illegálisan kiállított útiokmányt, személyi igazolványt vásárolnak a feketepiacon, vagy meghamisítják, meghamisítatják a tartózkodási időt jelző beléptető bélyegzőt. A másik megoldás, hogy olyan eredeti (elveszett, lopott) okmányt vásárolnak, amin a rajta lévő fénykép hasonlít az új „tulajdonosra”. Mindkét megoldás félrevezeti a hatóságokat, és olyan jogosítványokkal ruházza fel ezen okmányok felmutatóit, amelyekből éppen kizárni akarták őket az adott államok. Az okmányok iránti hatalmas fizetőképes kereslet megteremti a hamis, hamisított okmányok piacát. A hamisítók kihasználva a modern számítás-, és másolás-, technika adta, illetve a sorozatgyártásból származó előnyöket nagy tételekben és jó minőségben dobják piacra a hamisítványokat. A jelenséggel szembeni eredményes fellépés, csak összehangolt, nyílt és titkos nyomozási tevékenységgel lehetséges, ahol a nyomozóhatóság a felhasználótól kiindulva a terjesztőkön és közvetítőkön keresztül eljut a készítőkhöz és fel tudja számolni a komoly nyomdaipari háttérrel rendelkező hamisító műhelyt. Ehhez viszont az is szükséges, hogy a határellenőrzés, a közlekedésrendészeti ellenőrzés, vagy az igazoltatás során a határőr, vagy rendőr felismerje, hogy a részére átadott okmány hamis vagy hamisított és megtegye a büntető eljárás megindításához szükséges feljelentést. A hamisítványok felfedése nagyfokú felkészültséget, gyakorlatot igényel. Erre jó példa, hogy amikor a bajor határőrséget Ausztria schengeni belépését követően összevonták a tartományi rendőrséggel és elkezdték a határellenőrzésből felszabaduló személyi állományt alkalmazni az autópályák forgalmának ellenőrzésében a korábbi ötszörösére nőtt az itt felfedett hamis, hamisított okmányok száma. Sajnos a következő öt év elteltével, mivel nem fordítottak figyelmet az ismeretek szinten tartására, az új állomány ez irányú képzésére, a statisztika azt mutatta, hogy az ilyen irányú felfedések fokozatosan az 5 évvel ezelőtti szintre süllyedtek vissza.

Az okmányok meghamisítása természetesen nem csak az útiokmányok, illetve a személyi igazolványok tekintetében jellemző. Hisz elég csak a fekete piacon kapható vezetői engedélyekre, forgalmi engedélyekre, érettségi és nyelvvizsga bizonyítványokra, illetve diplomákra utalnunk.

A Magyar Köztársaság területére jelentős számú okmánnyal lehet belépni és ott tartózkodni. A hamis, hamisított személyazonosító és útiokmányok felfedésében

az alapvető problémát az jelenti, hogy ezeket szuverén államok adják ki, ezért formájukban, biztonsági elemeikben, megszemélyesítési megoldásaikban igen eltérőek. Az ICAO²³ keretein, illetve az Unión belül ugyan történtek egységesítési törekvések, de ezek hatásukat csak idővel fejtik ki a régi okmányok fokozatos kikopásával. A legnagyobb probléma pedig nem is az uniós országok okmányaival van. Visszatérve az okmányok nagy számára példaként említhető, hogy csak a Magyar Köztársaságnak két 5-5 darabos útlevelescsaládja és három fajta személyazonosító igazolványa van forgalomban. Ez csak egy ország esetében 13 fajta okmány, ami schengeni térség bármely államában rövid idejű tartózkodásra jogosítja felmutatóját. Rövid kis számtani feladványt megoldva az Unió 27 tagállamát tekintve és a magyar állapotot átlagosnak számítva ez 351 okmányt jelent és akkor még nem számoltuk a világ többi kb. 200 országát és a többi olyan okmányt, például a pilóták szakszolgálati engedélyét, határátlépési engedélyt vagy az olasz munkavállalási engedélyt - az oly sok problémát okozott - „permesso”-t, amelyek tartózkodásra jogosítanak.

E rövid kis eszmefutás remélhetőleg bizonyította az okmány vizsgálói felkészítés fontosságát, nélkülözhetetlenségét a határőrök számára, a Határőrség és a Rendőrség integrációja és a schengeni teljes jogú csatlakozás után pedig a rendőrök számára is.

Nyugat-Európában a téma jelentőségét már korábban felismerték. Erre jó példa, hogy a Frontex égisze alatt 40 órás az okmányhamisítások felfedésére felkészítő tananyag készült CD formátumban. A frankfurti repülőtéren például külön osztály foglalkozik a felfedett hamis, hamisított okmányok dokumentálásával, a hamisítási jegyek megjelölésével, így az újonnan felfedett hamisítási jegyek minden útlevelező számítógépén a felfedéstől számított 4 órán belül megjelennek. A gyorsaságra azért van szükség, mert a hamisítások sorozatban készülnek, így egy-egy hamisító által készített „okmánycsaláddal” rövid időn belül többen is érkeznek. Annak megjelölése az útlevelező számára, hogy milyen biztonsági jegyekre, hibákra fókuszáljon jelentős segítséget jelent. Több Nyugat-Európai ország alkalmaz kiképzett okmánytanácsadókat a migrációt kibocsátó, illetve tranzitországokban lévő külképviseletein, illetve az adott országban működő főbb nemzetközi repülőtereken oktatási, illetve okmány vizsgálati céllal. A Német Szövetségi Rendőrség a felfedett hamis okmányok jellegzetességeinek átadásával együttműködik a légitársaságok biztonsági szakembereivel is. Ennek a jelentősége abban áll, hogy a migráns nem jut be az ország területére, hanem ott marad a kiinduló vagy tranzit államban. A németek ugyanis felismerték annak jelentőségét, hogy még mindig olcsóbb és egyszerűbb ezt a megoldást választani (Vorfeld Strategie), mint a jogellenesen tartózkodó migránst eltávolítani az országból tekintettel a jogállami procedúrákra és a menekültügyi eljárás szabályaira és költségeire.

A Schengen Alapból Határőrség a határellenőrzésben résztvevő állománya számára több képzést is tervezett a hamis, hamisított okmányok hamisítási jellegzetességeinek felfedésére, azok dokumentálására. A képzéseket nyilvános pályázaton hirdette meg a képző intézmények és vállalkozások számára. Az egyik pályázati felhívás felkeltette a Rendőrtiszti Főiskola oktatási rektorhelyettesének

²³ *International Civil Aviation Organization* (Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet)

figyelmét is. Feladatul szabta a Határrendészeti Tanszéknek, hogy készítsen pályázatot a Főiskola nevében a képzés lebonyolítására.

A Főiskolát illetve a Tanszékét alkalmassá tette a feladat végrehajtására az oktatásszervezésben megszerzett gyakorlat, a Határrendészeti Tanszéken, illetve a Kriminálisztikai Tanszéken meglévő oktatói felkészültség²⁴, a Határőrség végrehajtó szerveivel, és képzési intézményeivel fennálló jó kapcsolat, valamint a meglévő infrastrukturális feltételek. Ebből kiemelést érdemel, hogy a Főiskola pályázati tevékenysége és az Országos Parancsnokság Dokumentációs Osztályának előrelátó tervező munkája révén több okmányvizsgáló berendezést, illetve számítógépet sikerült beszerezni, amit Tanszéknek a Főiskola és a Határőrség segítségével sikerült egy korszerű határrendészeti szaktanteremmé kialakítani.

Az okmányvizsgálói képzés célja

A Határőrség okmányismereti előképzettséggel és gyakorlattal rendelkező munkatársai részére a már korábban megszerzett tudás frissítése, elmélyítése és a gyakorlati alkalmazási készségek fejlesztése. Elméleti és gyakorlati képzés nyújtásával felkészíteni a Határőrség beiskolázott állományát a nemzetközi forgalomban szereplő úti-, és személyi okmányok biztonsági jellemzőinek felismerésére, ezek hamisításának leggyakoribb változataira, valamint a felfedett közokirat hamisításokkal összefüggésben készítendő eseti szakvélemények formai és tartalmi követelményeinek egységes elsajátítására.

Tanúsítvány kiadásával igazolni a tanfolyam elvégzését, megszerzett ismeretek elsajátítását.

A tanfolyam szervezeti keretei

Tanfolyam levezetésére 20 fős csoportokban, 2006 -2007 évban összesen 200 fő részére, az alábbi ütemezéssel került sor:

A Határőrség által előre megadott időpontokban:

- I modul: 2006-ban 4x1 csoport oktatása 80 fővel.
- II. modul: 2007. június 30-ig: 5x1 csoport, összesen 100 fő
- A Schengen Alap maradvány pénzei terhére 2007-ben az előre tervezetten felül még egy tanfolyam került levezetésre

A tanfolyam időtartama: 2 x 5 nap. A heti óraszám 35 tanóra.

A tanfolyam helyszíne: Budapest Farkasvölgyi út 12. Főépület 304. terem.

A tanfolyam tervezett hossza: 70 tanóra, amelyből 30 óra elméleti felkészítés, 40 óra gyakorlat.

A felkészítés során az oktatottak az okmányvizsgálói szintnek megfelelő elméleti- és gyakorlati ismereteket szereztek a hamis, hamisított okmányok felfedéséhez az alább felsorolt témakörökben:

²⁴ Jómagam 2005-ben Ausztriában egy svájci kollégával vettem részt az osztrák Belügyminisztérium által a csendőrség állománya számára szervezett egy hónapos okmánytanácsadói tanfolyamon.

- A krimináltechnikai okmányvizsgálat alapelvei;
- Az okmányok csoportosítása, felépítése, szerkezeti elemei, biztonsági okmányok;
- A hordozó anyagok fajtái és védelmi megoldásai;
- A biztonsági papírok tulajdonságai;
- Az alapvető nyomtatási eljárások és sajátosságaik (sík-, magas-, metszetmély-, és szitanyomtatás);
- Nyomdatechnikai eljárások;
- Rögzítő anyagok;
- A kitöltő, érvényesítő és hitelesítő anyagok;
- Könyvkötészeti eljárások;
- A sokszorosítási eljárások;
- Tartalmi hamisítások (fényképcsere, törlés, átírás, hozzáírás, lapcsere, laphiány, bélyegzőlenyomat hamisítás, vízumhamisítás, kézírás hamisítás) digitalizált fényképek, esetleg okmányok segítségével történő bemutatása;
- Fiktív és hamis okmányok részletes ismertetése, bemutatása digitális képsorok és okmányok segítségével;
- A dokumentáció készítéséhez szükséges vizsgáló és dokumentáló eszközök alkalmazása;
- Az okmányvizsgálat során alkalmazható nagyítók, fóliavizsgálók, egy és kétnormás UV lámpák, mikroszkópok, digitális fényképezőgépek, szkennerek, okmányvizsgáló és archiváló berendezések a velük ellenőrizhető védelmi elemek;
- A biztonsági okmányok védelmi elemeinek ellenőrzése, a hamis, hamisított védelmi jellemzők összevetése az eredetivel;
- Hamis, hamisított okmányok felismerésével kapcsolatos ajánlások, gyakorlati tapasztalatok;
- Vizsgálatok látható-, UV-, IR fényben, surló-, átvilágító és retroreflektív fényforrás alkalmazása;
- Photo Editor alkalmazása;
- A NEKOR rendszer használata;
- Az eseti szakvélemény tartalmi és formai követelményei (felhasználhatóság, azonosíthatóság, élesség, színhúság, szemléletesség);
- Eseti szakvélemények készítése.

A Rendőrtiszti Főiskola által biztosított tárgyi feltételek

- Szállás a Főiskola kollégiumában 3-4 ágyas szobákban;
- Teljes ellátás a résztvevők számára a Főiskola étkezdéjében (hétfő ebéd-től péntek ebédig, mindkét héten képzési napokon reggeli, ebéd, vacsora);
- 24 fő részére berendezett tantermet;
- TANANYAGOT :
 - PAPIR ALAPON ÉS
 - CD-N MULTIMÉDIÁS PROGRAM FORMÁJÁBAN
 - MINDEN EGYES RÉSZTVEVŐ SZÁMÁRA, VALAMINT PLUSZ KETTŐ PÉLDÁNYT A HATÁRŐRSÉG ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁG KÉPZÉSI OSZTÁLYA RÉSZÉRE.
- Az oktatáshoz szükséges oktatástechnikai eszközöket:
 - videó kivetítő, vetítövásznon,

- projektor;
- flipchart tábla
- A gyakorlati oktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket:
- nagyítók,
- mikroszkópok,
- fóliavizsgálók,
- kétnormás UV lámpák,
- digitális fényképezőgépek,
- szkennerek,
- valamennyi a Határőrségnél alkalmazott nagyteljesítményű okmányvizsgáló és archiváló berendezés (UVEC PASS-D),
- eredeti és hamisított úti okmányok.

Tananyag:

- dr. jur. Varga Norbert határőr őrnagy - Balla József határőr őrnagy, okmányszakértő OKMÁNYISMERET - OKMÁNYHAMISÍTÁS
- Okmányhamisítás-okmányismeret. Tananyag az okmányvizsgálók számára az angol terminológia felhasználásával. (A Frontex által kiadott oktató CD magyar változata)
- Elméleti tananyagot feldolgozó power point-os bemutatók, tematikának megfelelően elkészítve

A képzést végző oktatók:

Az oktatók összeállításánál szempont volt, hogy a magas szintű oktatói, szakmai ismeret, tapasztalat mellett, megjelenjen a friss gyakorlat. Ezért alkalmaztunk az első vonalban dolgozó okmány szakértőket is.

- **Dr. Varga János hőr. alezredes**, tanszékvezető főiskolai tanár, Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszék. Foglalkoztatás kezdete: 1992
- **Dr. Verhóczki János hőr. alezredes**, főiskolai docens Rendőrtiszti Főiskola Határrendészeti Tanszék. Foglalkoztatás kezdete: 1994
- **Nyilasi Tibor** Rendőrtiszti Főiskola Kriminálisztikai Tanszék szakoktató, okmányszakértő. Foglalkoztatás kezdete 1986:
- **Tóth Zoltán** műszaki igazgató Pénzjegynyomda Rt.
- **Halabrin Zsuzsanna** technológiai és fejlesztési osztályvezető Pénzjegynyomda Rt.
- **Cserta László hőr. őrnagy** Határőrség Országos Parancsnokság, Képzési Osztály, Soproni Oktatási Központ.
- **Varga Norbert hőr. százados**, egyetemi szakoktató Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem. 1998 óta oktatja az okmányhamisítási ismereteket is tartalmazó határforgalom ellenőrzés tantárgyat. Külső előadó
- **Batonai András hőr. őrnagy** Budapesti Határőr Igazgatóság Határrendészeti Osztály, okmányszakértő.
- **Pál János hőr. alezredes** Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság Szegedi Határrendészeti Kirendeltség, okmányszakértő.

- **Nagy Attila hőr. őrnagy** Nyírbátori Határőr Igazgatóság Határrendészeti Osztály, igazságügyi okmányszakértő. Külső előadó.
- **Piti István hőr. törzssászlós** Orosházi Határőr Igazgatóság.

Számonkérés a tanfolyam végén:

- Tesztlap kitöltése a teljes tananyag ismeretanyagából;
- Egy útiokmány vizsgálata, hamisítási jegyek megállapítása, erről dokumentáció és eseti szakvélemény készítése, bemutatása, a feltett kérdések megválaszolása ;
- A tananyag egy részének ismertetése húzott tétel alapján, bizottság előtt.

A tanfolyam elvégzésének igazolása:

Tanfolyamonként, a Főiskola zárójelentést készített a tanfolyam végrehajtásáról, a felkészítés tapasztalatairól, illetve jelenléti ívet a tanfolyamon résztvevekről.

A zárójelentés formátuma:

A Határőrség Országos Parancsnokának címzett, cégszerűen aláírt levél mellékelve a:

- tanórák tematika szerinti végrehajtásának igazolása oktatási napló alapján;
- hallgatók foglalkozáson való jelenlétének igazolása a jelenléti ívek alapján;
- a tanfolyamot sikeresen elvégzettek és erről tanúsítványt kaptak névsora.

A Főiskola a tanfolyamot sikeresen elvégzettek számára tanúsítványt adott ki a vizsgabizottság elnökének és a Főiskola Rektorának aláírásával. A Főiskola Tanulmányi Igazgatóságán elhelyezésre került a tanfolyam tananyaga, és nyilvántartásba vették a tanfolyamot sikeresen elvégzett határőröket is.

Az okmányvizsgálói felkészítés tapasztalatai

A képzés előkészítése során szerettük volna elérni, hogy a tanfolyam résztvevői egy-egy alkalommal részt vehessenek pénzjegynyomda látogatáson, hogy így ismerhessék meg az eredeti okmány előállításának eljárásait. Ez sajnos a nyomda érthető ellenállása miatt meghiúsult. (A 10 látogatás jelentős termelés kieséssel járt volna.) Ezt a hiányosságunkat azzal pótoltuk, hogy a Pénzjegynyomda Műszaki Igazgatója tartotta, magas színvonalon az útiokmányok hamisítás elleni biztosításának nyomdatechnikai elemeit, módszereit.

Véleményem szerint az okmányvizsgálói felkészítés akkor lett volna teljes, ha kiegészül egy személyazonosítási tréninggel. Hiszen a személycsere felfedése, dokumentálása, ugyanolyan fontos mintha az okmány hamis hamisított. A pályázat előkészítésekor viszont szigorúan kötve voltunk a pályázati kiíráshoz, így ez a témakör nem került bele a tananyagba.

A hallgatók kiválasztása nagyrészt sikeres volt. A hallgatók többnyire a kirendeltségek állományából kerültek ki, de szép számmal jöttek a Határőrség más végrehajtó szerveitől is. Így a határvasz századoktól, bevetési főosztálytól, osztályokról is. A tanfolyam résztvevőit a Határőrség Képzési osztálya állította össze a képzési alosztályok jelzései alapján. A résztvevők felkészültsége, előképzettsége elég heterogén volt, ami nem volt hátrány. A hallgatók egymástól is sokat tanultak. Esetenként még hitelesebb is volt, amikor nem egy tanár mondott el valamit a katedra magasából, hanem egy hasonszőrű kolléga, aki

ugyanolyan körülmények között dolgozik, mint ő. Az viszont intő jel volt, amikor az egy éve dolgozó útlevelező a tanfolyam kezdetén nem ismeri fel, hogy az UV lámpa alatt feltűnő vízjel hamis útiokmányra utal.

A végrehajtó szervektől többen érdeklődtek, hogyan lehetne a tanfolyamra bekerülni. Ezt úgy értékeltem, hogy a tanfolyamnak jó híre van a Határőrségnél. A képzésre történő jelentkezéseket célszerű lenne a jövőben hasonlóan szervezni, mint az osztrák csendőrségnél. Ott a tanfolyamot a csendőrség intranetes hálózatán hirdetik meg. A jelentkezés is ezen a hálózaton történik. Így a jelentkezők motiváltsága jóval magasabb, a kiválasztás sokkal könnyebb, illetve nem fordulhatnak elő olyan esetek, hogy a tanfolyamra vezényelt rövid időn belül nyugdíjba megy.

A tanfolyam résztvevői esetenként magas felkészültségről tettek tanúbizonyságot, több esetben már korábban fedtek fel hamis, hamisított útiokmányt, illetve személycserét. Voltak viszont olyan kollégák, akik még egyáltalán nem találkoztak hamisítással, sőt magánál annál a szervezeti egységnél sem volt ilyen jellegű felfedés, ahol dolgoztak. Ezt ők a forgalom sajátosságaival magyarázták. Ez lehet, hogy részben igaz, de meggyőződésem, hogy az ilyen eredménytelenségbe belejátszik a sikeres gyakorlat hiánya is. A hamis okmányok felfedéséhez fokozottabb figyelem, magas szintű felkészültség szükséges. Ha ez a két tényező nincs meg a szolgálati személynél, sőt a szervezeti egységénél sem fordul elő a gyakori okmányhamisítás felfedés, akkor ennél a személynél ez később sem fog kialakulni. Célszerűnek látom egy olyan akció szervezését, amelyben okmányhamisítás felfedésében sikeres kollégákat vezényelnének 2-3 hétre, olyan kirendeltségekre, ahol az ilyen jellegű felfedések száma nagyon alacsony, vagy nem lelhető fel.

A hallgatókat a tanfolyamok végén egy név nélküli kérdőívvel kikérdeztük arra vonatkozóan, melyek a tanfolyam pozitívumai, negatívumai, mely részén kellene javítani, mely oktatók órái tetszettek a legjobban. A felmérésen pozitívumként értékelték, az oktatók magas szintű felkészültségét, a közvetlen emberi hangot, gyakorlatias oktatást, a gyakorlatból hozott friss példákat, a tananyagot, a technikai felszereltséget.

A hamisítások egyre gyakoribbak. Az a határőr, vagy rendőr aki nem ismeri fel, hogy a számára átadott személyi igazolvány, úti okmány, vezetői engedély, vagy forgalmi engedély hamis, hamisított hibásan fog intézkedni, nem teljesíti törvényben foglalt feljelentési kötelezettségét, nem védi meg a becsületes állampolgárok biztonságához fűződő érdekeit, így társadalmi rendeltetésének sem tud eleget tenni.

Mellékletek:

1. Az okmányvizsgáló tanfolyam lebonyolításához rendelkezésre álló eszközök, berendezések és gyűjtemények
2. Fotó a tanfolyam a 304. sz szaktanteremről
3. A tanfolyam előkészítésének, megszervezésének lépései

Az okmányvizsgáló tanfolyam lebonyolításához rendelkezésre álló eszközök, berendezések és gyűjtemények

- okmányvizsgáló, UVEC Pass-D, 3 db;
- nagyfelbontású sztereo mikroszkóp 1 db;
- összehasonlító mikroszkóp 1 db;
- sztereo mikroszkóp ST60-24T2 4 db;
- sztereó mikroszkóp ESCHENBACH 1 db;
- scanner 1 db;
- kétnormás asztali UV lámpa 6 db;
- kétnormás kézi UV lámpa 4 db;
- kézi UV lámpa 10 db;
- elemes kézi nagyító 4 db;
- apertúra nagyító 4 db;
- asztali lupe 3 db;
- fóliavizsgálók;
- Nikon 8700 digitális fényképezőgép 1 db;
- Fuji Fine Pix 9500 digitális fényképezőgép 2 db;
- 4 lámpás repro állvány 1 db;
- A/3-as reprodukciós asztal 2 db;
- Számítógép 12 db (P-4, 3Ghz processzor, 1GB RAM, 2 X 120 GB winchester, LCD monitor);
- hamis, hamisított útiokmány gyűjtemény;
- DOKIS bajor okmányinformációs rendszer;
- Európai Unió személyigazolványainak gyűjteménye;
- határőrségi gyorstájékoztatók.

A tanfolyam előkészítésének, megszervezésének lépései

1. Szaktanterem kialakítás, kiépítése;
2. Informálódás (Jegyzet, előadók, nyomda, oktató CD, szállás, tanterem)
3. Pályázat elkészítése.Árajánlat tétele (Megvalósítási tanulmány elkészítése: jegyzet, nyomda költség, CD előállítás, óradíj, szállás, étkezés,szervezési költségek, tanúsítvány előállítás, kiállítás költségei, papír, egyéb szükséges anyagok költségei);
4. Megbízási szerződések megkötése (jegyzet, nyomda, óratartás, CD sokszorosítás, tanúsítvány előállítása, kitöltése)
5. Szállás, étkezés megszervezése
6. Egy tanfolyam szervező munkája:
 - Oktatók kiértékelése, órarend pontosítása
 - Névsor érkezése Határőrségtől
 - Induló csomag összeállítása
 - Névsor
 - Jelenléti ív
 - Oktatási napló
 - Oktató csomagok személyre szólóan (Tankönyv, CD)
 - Elosztó tankönyvekhez
 - Étlap, ebédjegy rendelő ív
 - Adatpontosító lapok
 - Hallgatók fogadása, szállás elfoglalása
 - Létszám pontosítása, hallgatók eligazítása, oktatócsomagok kiosztása, tanfolyam menete, vizsgakövetelmények ismertetése, étkezés rendelése, ebédjegyek átvétele, adatpontosító lapok kitöltése, magatartási szabályok a Főiskolán.
 - Jelenléti ív megküldése Határőrség Országos Parancsnokságra
 - Tanúsítványok előállítása, kiállítása, aláírása a Rektorral
 - Hallgatók ügyeinek rendezése
 - Vizsgáztatás előkészítése
 - Feladatlapok, javítókulcs elkészítése
 - Kérdéssor összeállítása
 - Hamis, hamisított okmányok kiadása
 - Tanúsítványok
 - Vizsgáztatás
 - Végzett hallgatók névsorának megküldése a Határőrség országos parancsnokának
 - Teljesítés igazolások kiállítása (kifizetések)

Székely Jánosné főmunkatárs

A Határrendészeti Tanszék törzsállománya (1992–2007)

Balla József határőr őrnagy
Barkó József határőr őrnagy
Dr. Boros Zsuzsanna határőr alezredes
Dr. Cseh József határőr alezredes
Dr. Csentes Zoltán határőr ezredes
Dörner Péter határőr őrnagy
Dr. Dunavölgyi Szilveszterné közalkalmazott
Dr. Dzsupsin Ottó határőr alezredes
Ecet Pál határőr százados
Dr. Farkas János határőr alezredes
Dr. Fórizs Sándor határőr ezredes
Gál Rozália közalkalmazott
Gönczi Andrea közalkalmazott
Hanuska Miklós határőr százados
Heller László határőr alezredes
Horváth Péterné közalkalmazott
Juhos Katalin közalkalmazott
Kajári István határőr főtörzszászlós
Kis Attila határőr alezredes
Kiss Lajos határőr alezredes
Korda András határőr törzsőrmester
Lakatos Gábor határőr százados
Lovas Attila határőr alezredes
Makay Aladárné közalkalmazott
Molnár Ákos határőr őrnagy
Nagy Gábor határőr alezredes
Nagyházi Linda közalkalmazott
Simon Ferenc határőr százados
Szarvas János határőr alezredes
Szádvári László határőr alezredes
Dr. Székelyhidi István határőr alezredes
Székely Jánosné közalkalmazott
Székely Kornél határőr százados
Szücs János határőr alezredes
Török Sándor határőr alezredes
Vájlok László határőr százados
dr. Vajta István határőr alezredes
Varga Béla határőr alezredes
Dr. Varga János határőr alezredes
Vass Ferenc határőr alezredes
dr. Verhóczki János határőr alezredes
Virág Róbert határőr zászlós
Dr. Virányi Gergely határőr ezredes
Tripponné Gyárfás Emese közalkalmazott